

Kultúrne leto
a Hradné slávnosti
Bratislava 2006

konvergen^{ci}e

KONVERGENCIE

FESTIVAL KOMORNEJ HUDBY | CHAMBER MUSIC FESTIVAL

14 - 17 SEPTEMBER 2006 | BRATISLAVA

V SPOLUPRÁCI S | IN COOPERATION

BKIS Bratislava a Kultúrne leto 2006

Design Factory

SK-Media

RaRa Musica

Hlavné mesto SR Bratislava

FESTIVAL FINANČNE PODPORILI

Ministerstvo kultúry SR

Ars Bratislavenasis

Integra

Port Slovakia, s.r.o.

ĎAKUJEME ĎALŠÍM PODPOROVATEĽOM

Hudobné centrum – Rok Slovenskej Hudby

Recar | Chez David

Radisson SAS Carlton Hotel

Accord Case | Festival Pohoda

Artforum | Agentúra AP Projekt

POZITÍVNU ENERGIU FESTIVALU DODÁVA

V PARTNERSTVE S

BKIS BRATISLAVSKÉ
KULTÚRNE
A INFORMAČNÉ
STREDISKO

HLAVNÝ USPORIADATEĽ A PRODUCENT | MAIN ORGANIZER AND PRODUCER

Konvergenzie – spoločnosť pre komorné umenie | Convergence – Society for Chamber Arts

**KON
VER
GEN
CIE**

Festival Konvergenzie spája už sedem rokov prostredníctvom výnimočných koncertov vážnu i „nevážnu“ hudbu a jej poslucháčov. Preto verím, že ani aktuálny ročník nebude výnimkou.

Festival otvorí koncert ôsmich violončelistov s názvom Cello Colosseum, ktorý bude vedený svetoznámy britským virtuózom na tento nástroj Robertom Cohenom. Koncert, venovaný stému výročiu narodenia významného dirigenta a skladateľa Ludovíta Rajtera, bude v priamom prenose vysielaný rozhlasom a nahrávaný na CD nosič. Veľmi sa teším z toho, že každý z hudobníkov, ktorí pochádzajú z piatich európskych krajín, prijal moje pozvanie a spolupracoval na tomto netradičnom projekte.

Oblíbená Bratislavská noc komornej hudby bude tento rok v znamení kontrastov. Kvinteto lesných rohov Corni di Bratislava, vystriedajú krehké hudobné dialógy v podobe violončelových (Duo Cohen – Lupták), husľových (Bartók Circle) a klavírných (Šiller – Mudroňová) duet. Vyvrcholením večera bude koncert malomestského komorného orchestra Požoň sentimentál.

Tento rok sme na festival Pohoda pripravili spolu s írskym flautistom Brianom Dunningom a slovenským husľistom Stankom Palúchom world music koncert írsko-slovenského tria. Vystúpenie bolo také inšpirujúce, že na Konvergenziách si budete môcť vypočúť spoločný koncert skupín obidvoch hudobníkov – formácie Bashavel (Stano Palúch) a skupiny Puck Fair (Brian Dunning), ktorý ukončí spoločná írsko – slovenská jam session.

Rok je 2006 je rokom viacerých výročí významných skladateľov, preto v bulletine prinášame miniprofilu niektorých z nich. Okrem prvého koncertu venovanému Ludovítovi Rajterovi bude koncert 250 | 100 | 50 poctou trojici W.A.Mozart | D.Šostakovič | V.Godár.

Bodku za festivalom urobí koncert Make love, not art! súboru VENI ensemble, ktorý prinesie súčasnú slovenskú a svetovú hudbu, tak ako ju nepoznáte. Minimalistické patterns, pulzujúci rytmus, takmer rockový drive.

Okrem úvodného koncertu sa všetky podujatia budú konať v novom inšpirujúcom priestore Design Factory, ktorého moderné architektonické riešenie spojené s príjemným dizajnom určite ešte umocní zážitky z hudby. Tu môžete s priateľmi pri rozhovore a občerstvení (ktoré je v cene vstupenky) stráviť aj prestávky medzi koncertmi. Konvergenzie 2006 tak budú zážitkom pre všetky zmysly.

JOZEF LUPTÁK

In its seven years of existence, the festival Convergence „converges“ classical and alternative music and its listeners through eminent concerts. I believe that this year will not be exception.

The opening concert of eight cellists called Cello Colosseum will be led by world-class cello virtuoso Robert Cohen. The concert is dedicated to the hundred years birth anniversary of an important conductor and composer Ludovít Rajter and it will be broadcasted live on radio and also recorded for a CD. I am very happy that each of the exceptional musicians from five countries accepted my invitation to participate on rare this project

Bratislava Chamber Music Night – one of the most favorite projects of this festival – will contain many contrasts this year. The quintet – Corni di Bratislava will be followed by gentle musical dialogues in a cello duet (Cohen – Luptak), the Bartók Circle (Bartók's duets in various arrangements) and piano duet's (Šiller-Mudroňová). The climax of the evening will be a concert of the small-town chamber orchestra Požoň sentimentál.

Together with Irish flute-player and Slovak violinist Stano Palúch (and myself on cello), we have prepared a world music concert of this slovak-irish trio for the Pohoda Festival. This performance was so inspiring that you will now hear concerts by the groups of both musicians – Bashavel (Stano Palúch) and Puck Fair (Brian Dunning), which will finish by an Irish-Slovak jam-session.

This year – 2006 – is full of anniversaries of the composers, and we are bringing mini-profiles of some of them in our bulletin. Besides the opening concert dedicated to Ludovít Rajter, the concert 250 | 100 | 50 will be a homage to exceptional composers W.A.Mozart | D.Šostakovič | V.Godár.

The end of this year's festival will be marked by a concert by the VENI ensemble – Make Love, Not Art! This project will show Slovak and World contemporary music as you do not know it – minimalistic patterns, pulsing rhythms, and an almost „rock-drive“.

Except the opening concert, all other events will take place in a new and inspiring venue, Design Factory. Its modern architectonic solution and beautiful design will definitely help you experience the music even better. You can spend time here to talk with your friends while you have refreshments (in the price of the ticket) during intermissions of the concerts. The festival Convergence 2006 will be an experience for all senses.

JOZEF LUPTÁK

PROGRAM FESTIVALU | PROGRAMME OF THE FESTIVAL

1. KONCERT | CELLO COLOSSEUM | HOMMAGE À LUDOVÍT RAJTER

ŠTVRTOK 14. 9. 2006 | 19.00 HOD | PRIMACIÁLNY PALÁC – ZRKADLOVÁ SIEŇ |
o 16.30 HOD VEREJNÁ GENERÁLKA

PROGRAM | R. Wagner | W.A. Mozart | A. Pärt | S. Gubajdulina | L. Rajter

INTERPRETI | Robert Cohen (UK) | Jozef Lupták (SK) | Tamás Mérei (HU) | Vladan Kočí (CZ) | Eugen Prochác (SK)
Ladislav Szathmáry (SK/FR) | Ján Slávik (SK) | Andrej Gál (SK) – violončelo

2. – 5. KONCERT | BRATISLAVSKÁ NOC KOMORNEJ HUDBY III

PIATOK 15. 9. 2006 | 18.00 HOD | KONIEC CCA 23.00 HOD | DESIGN FACTORY

Niekoľko minikonzertov v priebehu jedného večera prináša osviežujúci koktail rôznych štýlov, od náročnej až po „pohodovú“ hudbu.

INTERPRETI | CORNI di BRATISLAVA | KLAVÍRNE DUO Ivan Šiller a Andrea Mudroňová
CELLO DUO Robert Cohen a Jozef Lupták + BARTÓK CIRCLE |
POŽOŇ SENTIMENTÁL.

1ST CONCERT | CELLO COLOSSEUM | HOMMAGE À LUDOVÍT RAJTER

THURSDAY 14TH SEPTEMBER 2006 | 7PM | PRIMATIAL PALACE – MIRROR HALL

4.30PM WILL BE A PUBLIC DRESS REHEARSAL OF THE CONCERT

PROGRAMME | R. Wagner | W.A. Mozart | A. Pärt | S. Gubaidulina | L. Rajter

INTERPRETS | Robert Cohen (UK) | Vladan Kočí (CZ) | Jozef Lupták (SK) | Tamás Mérei (HU) | Eugen Prochác (SK)
Ján Slávik (SK) | Ladislav Szathmáry (SK/FR) | Andrej Gál (SK) – cello

2ND – 5TH CONCERT | BRATISLAVA CHAMBER MUSIC NIGHT III

FRIDAY 15TH SEPTEMBER 2006 | 6PM | ENDING CCA AT 11PM | DESIGN FACTORY

One of the most favorite events of Convergence, an evening of several concerts.

INTERPRETS | CORNI di BRATISLAVA | PIANO DUO Ivan Šiller and Andrea Mudroňová
CELLO DUO Robert Cohen and Jozef Lupták + BARTÓK CIRCLE |
POŽOŇ SENTIMENTÁL.

6. KONCERT | **PUCK FAIR** (ÍRSKO) | **BASHAVEL** (SK)

SOBOTA 16. 9. 2006 | 19.00 HOD | DESIGN FACTORY

PUCK FAIR | Brian Dunning – flauty | Sean Whelan – gitara | Brian Fleming – bodhrán a perkusie

BASHAVEL | Marcel Comendant – cimbal (MOLDAVSKO) | Stano Palúch – husle | Klaudius Kováč – klavír |
Róbert Ragan – kontrabas | Peter Solárik – bicie

7. KONCERT | **KONCERT 250 | 100 | 50 | MOZART | ŠOSTAKOVIČ | GODÁR**

NEDELA 17. 9. 2006 | 19.00 HOD | DESIGN FACTORY

PROGRAM | W.A.Mozart | D.Šostakovič | V.Godár

INTERPRETI | Igor Karško (SK/CH) – husle | Jana Karšková (SK/CH) – husle | Simon Tandree (USA/UK) – viola
Jozef Lupták (SK) – violončelo | Nora a Miki Škuta (SK) – klavír

8. KONCERT | **VENI ENSEMBLE | MAKE LOVE, NOT ART!**

NEDELA 17. 9. 2006 | 21.30 HOD | DESIGN FACTORY

PROGRAM | M.Burlas | D.Matej | L.Andriessen

INTERPRETI | VENI ENSEMBLE | Marián Lejava – dirigent

6TH CONCERT | **PUCK FAIR** (IRELAND) | **BASHAVEL** (SK)

SATURDAY 16TH SEPTEMBER 2006 | 7PM | DESIGN FACTORY

PUCK FAIR | Brian Dunning – flutes | Sean Whelan – guitar | Brian Fleming – bodhran and percussion

BASHAVEL | Marcel Comendant – dulcimer (MOLDOVA) | Stano Palúch – violin | Klaudius Kováč – piano |
Róbert Ragan – bass | Peter Solárik – drums

7TH CONCERT | **CONCERT 250 | 100 | 50 | MOZART | ŠOSTAKOVIČ | GODÁR**

SUNDAY 17TH SEPTEMBER 2006 | 7PM | DESIGN FACTORY

PROGRAMME | W.A.Mozart | D.Šostakovič | V.Godár

INTERPRETS | Igor Karško (SK/CH) – violin | Jana Karšková (SK/CH) – violin | Simon Tandree (USA/UK) – viola
Jozef Lupták (SK) – cello | Nora a Miki Škuta (SK) – piano

8TH CONCERT | **VENI ENSEMBLE | MAKE LOVE, NOT ART!**

SUNDAY 17TH SEPTEMBER 2006 | 9.30PM | DESIGN FACTORY

PROGRAMME | M.Burlas | D.Matej | L.Andriessen

INTERPRETS | VENI ENSEMBLE | Marián Lejava – conductor

1. KONCERT | ŠTVRTOK | 14. 9. 2006 | 19.00 HOD | PRIMACIÁLNY PALÁC – ZRKADLOVÁ SIEŇ

CELLO COLOSSEUM | HOMMAGE À L'UDOVÍT RAJTER

1ST CONCERT | THURSDAY | 14TH SEPTEMBER 2006 | 7PM | PRIMATIAL PALACE – MIRROR HALL

Nad koncertom prevzal záštitu Andrej Ďurkovský, primátor hlavného mesta SR Bratislavy
Under the patronage of the Mayor of Bratislava, Mr. Andrej Ďurkovský

VIOLONČELISTI | CELLISTS

ROBERT COHEN (UK)

JOZEF LUPTÁK (SK)

TAMÁS MÉREI (HU)

VLADAN KOČÍ (CZ)

EUGEN PROCHÁČ (SK)

LADISLAV SZATHMÁRY (FR/SK)

JÁN SLÁVIK (SK)

ANDREJ GÁL (SK)

PROGRAM | Richard Wagner (1813-1883) – Feierliches Stück

z opery Lohengrin | from the opera Lohengrin

úprava pre 8 violončiel | arrangement for 8 celli | Friedrich Wilhelm Grützmacher (1832-1903)

Ludovít Rajter (1906-2000) – Partita per 8 violoncelli (1994)

Danza Slovacca. Allegro molto

Arietta (Tema di J. Bengraf, Vienna, 1784). Andante sostenuto

Danza rustica. Allegro moderato

Valsette Viennoise. Tempo di valse

Marcia umorosa (quasi una caricatura). Tempo di marcia

Ludovít Rajter – Musica alternativa per 8 violoncelli (1994) | PREMIÉRA | PREMIÈRE

PRESTÁVKA | INTERMISSION

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) – Sonáta pre štvorročný klavír D dur KV 381 (123a) | Sonata for piano, four hands in D major

úprava pre 4 violončelá | arrangement for 4 cellos | V.Dešpalj

Allegro

Andante

Allegro molto

Sofia Gubajdulina (1931) – Fata Morgana: Die tanzende Sonne (2002)

pre 8 violončiel | for 8 celli

Arvo Pärt (1935) – Fratres (1977)

verzia pre 8 violončiel | arrangement for celli (1983)

Richard Wagner rozhodujúcu časť energie svojho ducha investoval do opery, ktorú považoval za "umenie budúcnosti". Pretavil operu do novej formy hudobnej drámy, ktorej jednotlivé súčasti vytvárajú organický celok, "Gesamtkunstwerk". V záujme dosiahnutia celostnej koncepcie hľadal Wagner priliehavé námety (nachádzal ich najmä v predkresťanských starogermánskych mýtoch), sám si písal libretá a pre svoju tetralógiu *Prsteň Nibelungov* – dosiaľ najdlhšie a najkomplexnejšie dielo opernej histórie – dal dokonca v Bayreuthe vybudovať operný dom presne podľa svojich predstáv. Po *Parsifalovi*, jeho poslednej opere, mal v úmysle venovať sa sústredene predovšetkým symfonickej tvorbe, zámer sa však už nepodarilo uskutočniť. Wagner napísal aj niekoľko klavírnych a zborových diel, predohier a piesní a publikoval početné – často rozporuplné – články a eseje na témy filozofické, politické a hudobné.

Opera *Lohengrin* z roku 1848 je dielom Wagnerovho stredného tvorivého obdobia. Tému z 2. dejstva upravil pre violončelový ansámbl hudobný skladateľ Friedrich Grützmacher, ktorý bol súčasne jedným z najuznávanejších violončelových virtuózov svojej doby. Grützmacherove etudy a technické cvičenia pre violončelo sa využívajú do dnešných dní.

Intenzívna, vyše 70 rokov trvajúca, dirigentská kariéra **Ludovíta Rajtera** v istom zmysle obmedzovala jeho skladateľskú tvorbu. Hoci bol obdarený absolútnym sluchom a presnou zvukovou predstavou (komponoval vždy bez klavíra), bol k svojej tvorbe značne kritický a diela uverejňoval až keď bol presvedčený, že ich hudobná myšlienka je vyjadrená jasne a zrozumiteľne. Bolo pre neho veľmi dôležité, aby jeho hudba komunikovala, a bol šťastný, keď mala pozitívny ohlas. Ctil klasické kompozičné princípy, na jeho štýl mali významný vplyv školy vo Viedni a Budapešti. V Rajterovej hudbe sa však zrkadlí aj duch jeho prvého veľkého učiteľa Alexandra Albrechta i odkaz francúzskych skladateľov 1. po-

Richard Wagner invested most of his creative energy into opera, which he considered to be the "art of the future". He reforged the opera into a new form of musical drama, in which individual parts create an organic whole called "Gesamtkunstwerk". Wanting to reach complete conception, Wagner sought themes, especially from pre-Christian ancient Germanic legends. He wrote his own librettos, and even had an opera house built in Bayreuth for his tetralogy *The Ring of the Nibelung* (until now the longest and most complex operatic composition). After writing *Parsifal*, his last opera, Wagner planned to devote himself especially to composing symphonies, but in the end, couldn't fulfil this intention. Wagner also wrote several piano and choir compositions, overtures and songs and published many – often controversial – philosophical, political and musical articles and essays. The opera *Lohengrin*, from the year 1848 is a composition of Wagner's middle creative period. The theme from act 2 was arranged for a cello ensemble by composer Friedrich Grützmacher, who was also one of the most eminent cello virtuosos of his period. Grützmacher's etudes and technical exercises are used even today.

In a way, **Ludovít Rajter's** intensive, over 70 year-long career of conducting restricted his composition. Despite being gifted with precise sound imagination (he always composed without a piano), he was very critical with his work, and published his compositions only after he was certain that their musical expression was clear and articulate. It was very important to Rajter that his was communicative, and he was content when it had a positive reception. He respected classical composition principles; the Vienna and Budapest musical schools had great influence on his style. However, in his music, there is also a reflection of Rajter's first great teacher, Alexander Albrecht as well as influence of french

lovice 20. storočia. V jeho tvorbe sú zastúpené diela pre sólový nástroj (o. i. dve suity pre sólové violončelo), pre rôzne komorné zoskupenia (napr. dve sláčikové kvartety, dve dychové kvintety, skladby pre 8 violončiel) a vokálno-inštrumentálne kompozície (piesne, zbory) na slovenské, nemecké, maďarské a latinské texty, ako aj niekoľko orchestrálnych skladieb. Nesplneným skladateľským snom zostala opera, hoci v úvahách sa zaoberal viacerými námetmi. Najväčším Rajterovým „komerčným“ úspechom bolo scénické dielo – balet *Majáles* (1938), ktorý v choreografii svetoznámeho Gyula Harangozó uviedol súbor Maďarskej kráľovskej opery vyše sto ráz.

Štúdium hry na violončele absolvoval Ľudovít Rajter u Rudolfa Rupníka v Bratislave a na Vysokej hudobnej škole vo Viedni, kde boli jeho pedagógmi Friedrich Buxbaum (koncertný majster Viedenských filharmonikov) a Rudolf Hindemith (brat Paula Hindemitha). Na absolventskom koncerte vo Viedni sa Rajter predstavil s dielom bratislavského rodáka Ernő Dohnányiho *Konzertstück pre violončelo a orchester*, pričom orchester sám viedol od violončela. Aj neskôr, keď sa už naplno venoval dirigovaniu, zostal violončelu verný ako nadšený hráč komornej hudby.

Súčasťou rozsiahlej klavírnej tvorby **Wolfganga Amadea Mozarta** je niekoľko skladieb pre štvorročný klavír, resp. pre dva klavíry. Väčšina z nich bola súčasťou štvorročného repertoáru súrodencov Wolfganga a Marie Anny Mozartových. Maria Anna Walburga (1751-1829) bola mimoriadne nadanou hudobníčkou a vynikajúcou klaviristkou. Leopold Mozart na koncertoch v celej Európe prezentoval obe svoje deti ako zázračné talenty. Wolfgang mal svoju sestru vo veľkej úcte, v septembri 1781 jej v liste napísal: „...ver mi, mohla by si zarobiť veľa peňazí, napríklad vo Viedni, hraním na súkromných koncertoch a učením. Bola by si veľmi žiadaná a dobre zaplatená...“ Hudobná kariéra Marie Anny sa však napokon

composers of the first half of the 20. century. Ľudovít Rajter's compositions include works for solo instruments (among others two suites for solo cello), various chamber ensembles (for example two string quartets, two wind quintets, compositions for eight cellos), several orchestral pieces, and vocal-instrumental compositions (songs, choirs), to Slovak, German, Hungarian and Latin lyrics. However, Rajter's dream of creating an opera remained unfulfilled, although he considered various subjects. His biggest "commerical" accomplishment was a scenical work – the ballet *Majáles* (*Pozsonyi Majális*, 1938), that was performed by the Royal Hungarian Opera over 100 times. The performances were choreographed by world-famous Gyula Harangozó.

Ľudovít Rajter studied cello with Rudolf Rupník in Bratislava, and also at the University of Music and Performing Arts in Vienna, where he was taught by Friedrich Buxbaum (the concertmaster of the Vienna Philharmonic) and Rudolf Hindemith (Paul Hindemith's brother). At his graduation concert in Vienna, he performed a composition by a native of Bratislava, Ernst von Dohnányi, the *Konzertstück for Cello and Orchestra*. Rajter himself conducted from his cello. Even later, when he fully dedicated himself to conducting, he remained loyal to the cello as an enthusiastic chamber musician.

Wolfgang Amadeus Mozart's extensive piano works include several pieces for four hands or two pianos. Most of them were a part of the "four hand" repertoire of Wolfgang and Maria Anna Mozart. Maria Anna Walburga (1751-1829) was an especially talented musician and exceptional piano player. Leopold Mozart presented both of his children as prodigies at concerts all over Europe. Wolfgang respected his sister greatly; in September 1781, he wrote her in a letter: "...believe me, you could make a lot of money, for example in Vienna, playing at private concerts and teaching. You would

nerozvinula, hoci mala potenciál vojsť do histórie ako prvá významná klaviristka. *Sonátu pre štvorročný klavír D dur KV 381 (123a)* napísal Mozart pravdepodobne začiatkom roku 1772 v Salzburgu. Rukopis sa zachoval vo vlastníctve Marie Anny. Dielo upravil pre 4 violončelá popredný chorvátsky violončelista a pedagóg Valter Dešpalj (nar. 1947).

Sofia Gubajdulina je jednou z veľkých skladateľských osobností súčasnosti. Narodila sa v Tatárskej republike Sovietskeho zväzu. V jej tvorbe sa odzrkadľuje skúsenosť zo skúmania ruských a kaukazských rituálnych hudobných nástrojov, znalosť západoeurópskych kompozičných techník i hlboká viera v mystické poslanie hudby. Dirigent Sir Simon Rattle o nej napísal: „...hoci jej paleta je tmavá, veľmi ruská, zaoberá sa svetlom. Potrebujeme predsa tmavé sklá, keď pri zatmení slnka hľadáme do svetla.“ Gubajdulina je autorkou symfonických a zborových diel (napr. *Utrpenie a vzkriesenie Ježiša Krista podľa sv. Jána*), dvoch violončelových koncertov, violového koncertu, husľového koncertu *Offertorium* i množstva komornej hudby, často pre nezvyčajné a unikátne nástrojové obsadenia a kombinácie. O svojom diele *Fata Morgana – tancujúce slnko* skladateľka napísala: „Nezvyčajné obsadenie ponúka rozmanité zvukové a sadzobné možnosti. Obzvlášť zaujímavé pre mňa boli svietivé prirodzené flažolety. Využila som ich na vyjadrenie postavy tancujúceho slnka. Predstavme si kruh slnka, ktorý sa rýchlo otáča okolo svojho nehybného stredu, pričom vrhá rôznymi smermi ohnivé plamene. Tento obraz vzniká v poslednej tretine môjho diela. Všetko, čo sa deje predtým, je iba prípravou na tento okamih.“

be sought after and very well payed...” The musical career of Maria Anna never developed, despite having the potential to make history as the first significant female pianist... Wolfgang Mozart probably wrote the *Sonata for piano, 4 hands in D major, KV 381 (123a)* at the beginning of the year 1772 in Salzburg. The manuscript was preserved in Maria Anna's ownership. The piece was arranged for 4 cellos by eminent Croatian cellist and teacher Valter Dešpalj (born 1947).

Sofia Gubaidulina is one of the most significant contemporary composers. She was born in the Tatar Republic of the Soviet Union. Her compositions reflect experience from observing Russian and Caucasian ritual music instruments, the knowledge of western European composition techniques as well as the deep belief in the mystical purpose of music. Conductor Sir Simon Rattle wrote about her: "...although her palette is dark, very Russian, it deals with light. Surely we need dark glass while looking into the light during a solar eclipse." Gubaidulina is the author of musical pieces for symphony and choir (for example *The Suffering and Resurrection of Jesus Christ according to St. John*), two cello concerts, a viola concert, a violin concert *Offerorium* and numerous chamber works, often for unusual and unique instrumental combinations. The composer wrote the following about her composition *Fata Morgana – The Dancing Sun*: "An unusual combination of instruments offers various sound and composition opportunities. I found the shining flageolets especially interesting. I used them to represent the figure of the dancing sun. Let us imagine a circle of the sun, revolving around its unmoving axis, while casting fiery flames in every direction. This image is created in the last third of my composition. Everything that occurs before that is just a preparation for this moment."

Vo svojej ranej tvorbe sa estónsky skladateľ Arvo Pärt, dnes jeden z najpopulárnejších svetových tvorcov, inšpiroval neoklasicizmom, hudbou Bartóka, Šostakoviča, Prokofieva. V hľadaní vlastného jazyka sa neskôr orientoval na dodekafóniu a serializmus. Nevôľa sovietskeho režimu i umelecké obmedzenia týchto techník zapríčinili hlbokú tvorivú krízu, z ktorej skladateľ hľadal východisko štúdiom základov západoeurópskej hudby, gregoriánskeho chorálu, ranej polyfónie a renesančnej hudby. Paralelne sa Pärt začal venovať i hlbokému štúdiu náboženstva a stal sa členom ruskej pravoslávnej cirkvi. Výsledkom niekoľko rokov trvajúceho duchovného a umeleckého hľadania bol nový kompozičný štýl, ktorý skladateľ nazval *tintinnabuli* (z lat. malé zvončeky). Jeho charakteristickými črtami sú jednoduché harmónie, trojzvuky, jednoduchý rytmus, nemeniace sa tempo, redukovaný zvukový materiál a koncentrovaná sadzba.

„Hudba musí existovať sama v sebe a zo seba... mystérium musí byť prítomné a nezávislé od akéhokoľvek konkrétneho nástroja... najvyššia hodnota hudby je za farbou jej zvuku“. Toto estetické krédo je vyjadrené aj v diele *Fratres*: pôvodná verzia kompozície z roku 1977 bola napísaná pre 3-členný komorný súbor starých či moderných nástrojov, bez špecifického nástrojového určenia, neskôr vznikli početné verzie pre rôzne inštrumentálne zoskupenia. Verzia pre violončelový ansámbl je z roku 1983.

„To je môj zámer: čas a bezčasovosť sú spojené. Okamih a večnosť bojujú v nás. A to je príčina všetkých našich protirečení...“.

ADRIAN RAJTER

Estonian composer Arvo Pärt, now one of the most popular composers in the world, was in his early creative period inspired by neoclassicism and the music of Bartók, Shostakovich and Prokofiev. While searching for his own musical language, he later concentrated on twelve-tone technique and serialism. The disapproval of the Soviet regime and artistic restrictions of these techniques caused a deep creative crisis, from which the composer sought refuge through studies of the foundations of western European music, Gregorian chant, early polyphony and renaissance music. At the same time, he started to study religion and became a member of the Russian Orthodox church. The result of this several year-long spiritual and musical search was a new style of composition, which the composer named *tintinnabuli* (latin – small bells). Its characteristic features are simple harmonies, trichords, straight-forward rhythms, unchanging tempo, reduced musical material and a concentrated composition. “The music must exist by itself and from itself... the mystery must be present and independent on any given instrument... the highest value of music is behind the color of its sound“. This aesthetic belief is also expressed in *Fratres*: the original version of the composition from the year 1977 was written for a 3-instrument chamber ensemble of period or modern instruments, without specification of the instruments. Many versions for various instrumental combinations were created later; the arrangement for a cello ensemble is from 1983. “That is my aim: time and timelessness are connected. An instant and eternity fight inside us. And that is the cause of all of our contradictions...“.

ADRIAN RAJTER

PROF. DR. H.C. ĽUDOVÍT RAJTER

30. 7. 1906, PEZINOK – 6. 7. 2000, BRATISLAVA

Dirigent, hudobný skladateľ a pedagóg Prof. Dr. h.c. Ľudovít Rajter sa narodil 30. júla 1906 v Pezinku. Základy hudobného vzdelania mu odovzdal otec, učiteľ, cirkevný organista a skladateľ-samouk, neskôr študoval u významných domácich pedagógov (Alexander Albrecht, Frico Kafenda, Rudolf Rupník). V rokoch 1924-29 študoval kompozíciu (Franz Schmidt, Joseph Marx), dirigovanie (Clemens Krauss, Alexander Wunderer) a hru na violončele (Friedrich Buxbaum, Rudolf Hindemith) na Vysokej hudobnej škole vo Viedni, kde ho významne ovplyvnil aj hudobný historik Eusebius von Mandyczewski, blízky priateľ Johannes Brahmisa. Roku 1933 sa stal prvým dirigentom Maďarského rozhlasu, poslucháčom Majstrovskej školy kompozície Ernő Dohnányiho a čoskoro aj pedagógom Vysokej hudobnej školy Ferenc Liszta v Budapešti. Vo svojej budapeštianskej ére zaznamenal prvé veľké medzinárodné dirigentské úspechy a priazni sa tešila aj jeho kompozičná tvorba: balet *Majáles* uviedla Maďarská kráľovská opera vyše sto rás. Po 2. svetovej vojne prevzal

Rajter na štyri roky vedenie Symfonického orchestra Československého rozhlasu v Bratislave. Od roku 1948 bol členom prípravného výboru Slovenskej filharmónie a v októbri 1949 dirigoval jej historicky prvý koncert. Vyše dve desaťročia bol hlavným pedagógom dirigovania na Vysokej škole múzických umení, v rokoch 1968-77 opäť šéfdirigentom SOČRu. Počas 70-ročnej bohatej umeleckej činnosti pravidelne hosťoval na čele popredných orchestrov a spolupracoval s najväčšími sólistami 20. storočia. Okrem svetového repertoáru sa intenzívne zaslanoval za tvorbu súčasných domácich skladateľov, ktorých diela často dirigoval aj v zahraničí. V oblasti kompozície predstavuje Rajter v slovenskom hudobnom prostredí štýlovo osobitý prejav. Jeho tvorba vyrastá z koreňov viedenskej a budapeštianskej kompozičnej školy. K najväčšej koncentrácii a čistote jeho jazyka dochádza najmä v komorných dielach neskorého tvorivého obdobia.

Conductor, composer and teacher, Dr. Rajter received a basic musical education from his father, a teacher, church organ player and self-taught composer. He later studied with important pedagogues here in Slovakia (Alexander Albrecht, Friso Kafenda, Rudolf Rupník). During the years 1924-29 he studied composition (Franz Schmidt, Joseph Marx), conducting (Clemens Krauss, Alexander Wunderer) and cello (Friedrich Buxbaum, Rudolf Hindemith) at the University of Music and Performing Arts in Vienna, where he was significantly influenced also by music historian Eusebius von Mandyczewski, a close friend of Johannes Brahms. In 1933, he became First Conductor of the Hungarian Radio, student of Ernő Dohnányi's Master School of Composition, and shortly, professor at the Franz Liszt Academy of Music in Budapest. In his Budapest years, he made his first important conducting achievements and his composition also flourished: his ballet *Majáles* was performed by the Hungarian Royal Opera over 100 times. After World War II, Rajter took over the post of Chief Conductor of the Symphony Orchestra of the Czechoslovak Radio in Bratislava. From 1948, he was member of the preparatory committee of the Slovak Philharmonic and in October 1949, he conducted its first concert. He was professor of conducting at the Performing Arts College (VSMU) for over two decades. In 1968-77, he was again Chief Conductor of the Symphony Orchestra of the Czechoslovak Radio. Throughout his 70-year long artistic activities, he regularly made guest performances with various eminent orchestras and cooperated with the greatest soloists of the twentieth century. Besides this international repertoire, Rajter intensively supported the work of contemporary Slovak composers, whose pieces he often conducted abroad. In the area of composition in the Slovak musical environment, Rajter represents a stylistically original expression. His work grows from the roots of Vienna and Budapest composition schools. Rajter's musical language is purest and most concentrated in the chamber works of his later creative period.

2. – 5. KONCERT | PIATOK 15. 9. 2006 | 18.00 HOD | KONIEC CCA 23.00 HOD | DESIGN FACTORY

BRATISLAVSKÁ NOC KOMORNEJ HUDBY III
BRATISLAVA CHAMBER MUSIC NIGHT III

2ND – 5TH CONCERT | FRIDAY | 15TH SEPTEMBER 2006 | 6PM | END CCA 11PM | DESIGN FACTORY

CORNI DI BRATISLAVA
KLAVÍRNE DUO | PIANO DUO
CELLO DUO A BARTÓK CIRCLE
POŽOŇ SENTIMENTÁL

PROGRAM | 18.00 – 18.45 | **CORNI DI BRATISLAVA**

PRESTÁVKA | INTERMISSION

19.15 – 20.00 | **KLAVÍRNE DUO |
PIANO DUO**

Ivan Šiller – klavír | piano
Andrea Mudroňová – klavír | piano

PRESTÁVKA | INTERMISSION

20.30 – 21.15 | **CELLO DUO A BARTÓK CIRCLE**

Robert Cohen – violončelo | cello (SK)
Jozef Lupták – violončelo | cello (SK)
Igor Karško – husle | violin (SK/CH)
Jana Karšková – husle | violin (SK/CH)
Simon Tandree – viola | viola (USA/UK)

PRESTÁVKA | INTERMISSION

21.45 – 22.45 | **POŽOŇ SENTIMENTÁL**

Marek Piaček – flauta | flute
Lubomír Burgr – husle | violin
Boris Lenko – akordeón | accordion
Peter Zagar – klavír | piano

Časový harmonogram koncertov je orientačný. | The time schedule is approximate.

Srdečne Vás pozývame na občerstvenie, ktoré bude v prestávkach medzi koncertami. | You are warmly invited for the refreshments in each intermission between the concerts.

CORNI DI BRATISLAVA

KLAVÍRNE DUO | PIANO DUO

IVAN ŠILLER – klavír piano

ANDREA MUDROŇOVÁ – klavír piano

PROGRAM | Ludovít Rajter (1906-2000)
– Serenata da caccia (Lovecká serenáda)

1. Marcia
2. Canzonetta
3. Scherzino
4. Finale

Friedrich Dionys Weber (1766-1842)

– Kvarteto č. 1

1. Marcia
2. Adagio
3. Allegro vivace

Acton Ostling – Kvarteto F dur

Leopold Eugen Měchura (1804-1870)

– Kvarteto B dur

1. Andantino
2. Mazur
3. Andante con moto
4. Allegro

Lowell E. Shaw (1930) – Fripperie

– výber | selection

PROGRAM | W.A.Mozart (1756-1791)
– Andante mit Variationen G-dur KV 501

G.Ligeti (1923-2006) – Sonatina

1. Allegro
2. Andante
3. Vivace

M.Ravel (1875-1937) – Ma mère l Oye
(5 Pièces enfantines pour piano á 4 mains)

- Pavane de la Belle au bois dormant
- Petit Poucet
- Laideronnette, Impératrice des Pagodes
- Les entretiens de la Belle et de la Bete
- Le jardin féerique

I.Stravinskij (1882-1971)

– Three pieces for piano duet

- March
- Waltz
- Polka

M.Piaček (1972) – Ragtime

CELLO DUO A BARTÓK CIRCLE

ROBERT COHEN – violončelo | cello (UK)

JOZEF LUPTÁK – violončelo | cello (SK)

IGOR KARŠKO – husle | violin (SK/CH)

JANA KARŠKOVÁ – husle | violin (SK/CH)

SIMON TANDREE – viola | viola (USA/UK)

POŽOŇ SENTIMENTÁL

MAREK PIAČEK – flauta | flute

ĽUBOMÍR BURGR – husle | violin

BORIS LENKO – akordeón | accordion

PETER ZAGAR – klavír | piano

PROGRAM | Witold Lutoslawski (1913-1994) – Bukoliki
pre dve violončelá

Vladimír Godár (1956)
– Variácie na slovenskú ľudovú pieseň pre dve
violončelá | Variations on Slovak Folk Song for
two celli (2006)

Peter Zagar (1961) – Duetto con Codetta
pre dve violončelá

Béla Bartók (1881-1945)
– Duettá pre dvoje huslí
výber v spracovaní pre dvoje huslí, husle a violu, violu
a violončelo, dve violončelá, husle a violončelo

PROGRAM | Ľudovít Rajter (1906-2000)
– Foxtrot, Tango, Valčík | Foxtrot, Tango, Waltz

Peter Zagar (1961)
– Vážna hudba | Serious Music

Béla Bartók (1881-1945) – Danse Orientale

Ľubo Burgr (1964)
– Nie sen, 1. časť, Hommage a AD | Nie sen,
1st part, Hommage a AD

Boris Lenko (1965)
– My tu a tí druhí | Us here and the Others

Kurt Weill (1900-1950) – Tango Habanera

Dmitrij Šostakovič (1906-1975) – Valčík | Waltz

Boris Lenko – Peter a Marek

Martin Smolka (1959)
– Rozkoš na Tahiti | Pleasure on Tahiti

Marek Piaček (1972) – Dievča od
tlačiarenskeho stroja | The Girl from the
Printing Machine

Marek Piaček – Variácie Génia Loci, Najväčšie
údery, Zabudnuté šanóny

Tom Waits (1949)
– Ruský tanec | Russian Dance

Chamber music pieces for two players composed by Lutoslawski, Godár, Zagar and Bartók are based mainly on folk music themes (Slova, Polish and Hungarian). Bucoliki by Lutoslawski were composed originally for piano - four hands and later arranged for viola and cello and two celli. Godár's Variations on Slovak Folk Song will be premiéred at this festival.

Zagar's Duetto con Codetta was composed last year for Jozef Lupták. Idea of "Bartók Circle" was created this year, when we were preparing spring-summer part of festival Convergence.

Bartók original Violin Duets were arranged for other string duett combinations, and we can make music game, which in string quintet goes in „circle“. From version of two violins to two celli. Therefore we called this music game „Bartók Circle“.

JOZEF LUPTÁK

It is possible that in a way, there is no place as unique as Bratislava. In one small geographic area, there is an exceptional mixture of various cultures and languages; one can see how the historical is mixed with the modern and how spirituality is mixed with folklore. Bratislava possesses the characteristics of a provincial town and a world metropolis all in one. The small-town chamber orchestra Požoň sentimentál (Požoň; Pozsony, the Hungarian name for Bratislava) maintains the traditions of its city's bizarreness, developing it into specific poetics, and combining fallen genres with a cultivated subtlety. It keeps the tradition of café and street bands, as seen through the prism of experience with New Music. The basic characteristic of the ensemble is the joy of making music as well as using a diverse repertoire. It contains important historical works connected with Bratislava, their own works and even recyclations of the most profane hits and melodies from television series.

JAROSLAV ŠŤASTNÝ

Lutoslawski, Godá, Zagar aj Bartók vychádzajú pri svojich komorných skladbách pre dvoch hráčov najmä z ľudových motívov (slovenských, poľských, maďarských). Lutoslawského Bukoliki boli pôvodne napísané pre štvorročný klavír, neskôr prearanžované pre violu a violončelo alebo dve violončelá. Zagarove Duetto con Codetta bolo napísané pre Jozefa Luptáka minulý rok. Godárove Variácie na slovenskú ľudovú pieseň zaznejú v premiére na tomto festivale.

Idea Bartók Circle vznikla tento rok pri príprave jarno-letnej časti festivalu Konvergencie. Keďže z rôznych úprav Bartókových Duí pre dvoje huslí, môžeme vytvoriť akúsi hudobnú hru, kde si budeme v sláčikovom kvintete „do kruhu“ podávať jednotlivé úpravy od dvoch huslí až po dve violončelá. Preto sme to nazvali Bartók Circle – Bartókov kruh.

JOZEF LUPTÁK

Niet azda na svete miesta zvláštnejšieho ako Bratislava. Na malej ploche sa tu miesia rôzne kultúry, jazyky, história s módou, spiritualita s ľudovosťou. Nesie rysy provinčného malomesta i svetového veľkomesta. Malomestský komorný orchester Požoň sentimentál (Požoň, Pozsony – maďarský názov Bratislavy) vychádza z tradície bizarnosti svojho mesta, ktorú rozvíja do svojráznej poetiky, spájajúc poklesnuté žánre s kultivovanou rafinovanosťou. Nadväzuje na tradíciu kaviarenských a pouličných kapiel videnú však cez prizmu skúseností Novej hudby. Základnou charakteristikou súboru je radostné muzicírovanie a nevyberavý výber repertoáru, ktorý siaha od historických diel spätých s Bratislavou cez vlastnú tvorbu až k recyklácii najprofánnejších hitov a melódií z televíznych seriálov.

JAROSLAV ŠŤASTNÝ

6. KONCERT | ŠTVRTOK | 16.9.2006 | 19.00 HOD | DESIGN FACTORY

PUCK FAIR (ÍRSKO)

BASHAVEL (SK)

6TH CONCERT | SATURDAY | 16TH SEPTEMBER 2006 | 7PM | DESIGN FACTORY

PUCK FAIR (ÍRSKO)

BRIAN DUNNING – flauty flutes

SEAN WHELAN – gitara guitar

BRIAN FLEMING – bodhrán a perkusie bodhran
and percussion

BASHAVEL (SK)

MARCEL COMENDANT – cimbal dulcimer (MOLDAVSKO)

STANO PALÚCH – husle violin

KLAUDIUS KOVÁČ – klavír piano

RÓBERT RAGAN – kontrabas bass

PETER SOLÁRIK – bicie drums

Skupina PUCK FAIR je trio skvelých írskych hudobníkov, hrajúcich hudbu, ktorá vychádza z ľudovej írskej tradície. Aj keď táto hudba nadväzuje na írske hudobné tradície, je komponovaná hudobníkmi skupiny. Dôležitým aspektom každej skladby je aj improvizácia. Dušou a zakladateľom tejto skupiny je univerzálny hudobník a vynikajúci flautista Brian Dunning. Jeho spoluhráči sú známi hudobníci z rôznych formácií tradičnej írskej ako aj jazzovej hudby. | PUCK FAIR is trio of excellent musicians, presenting music, of which background comes from Irish folk music. Although this music relates to the Irish traditional music, it is composed by musicians of the group. Important musical aspect of each piece of this group is improvisation. Soul and founder of the Puck Fair is universal musician and fantastic flute player Brian Dunning. His co-players are well known musicians of the various formations of traditional Irish and also jazz music.

Skupina BASHAVEL vznikla na jar v roku 2006 ako spoločný projekt hudobníkov, ktorí predtým spolupracovali v rôznych jazzových formáciách a chcú svojou hudobnou rečou nadviazať na ľudové hudobné tradície. Cimbal, klavír, bicie, kontrabas a husle vytvárajú z ľudových piesní a motívov mnohoraké nálady, farby a rytmy, ktoré sa pohybujú na rozmedzí viacerých žánrov. | The musical group BASHAVEL was formed in the spring of 2006 as a project by musicians who previously played in various jazz formations, and now want to tie their musical language together with folk musical traditions. Playing dulcimer, piano, drums, bass and violin, Bashavel creates various moods, colors and rhythms from folk songs and melodies, combining various genres.

7. KONCERT | ŠTVRTOK | 17. 9. 2006 | 19.00 HOD | DESIGN FACTORY

KONCERT 250 | 100 | 50 | MOZART | ŠOSTAKOVIČ | GODÁR

7TH CONCERT | SUNDAY | 17TH SEPTEMBER 2006 | 7PM | DESIGN FACTORY

IGOR KARŠKO – violin (SK/CH)
JANA KARŠKOVÁ – violin (SK/CH)
SIMON TANDREE – viola (USA/UK)
JOZEF LUPTÁK – cello (SK)
NORA ŠKUTA – piano (SK)
MIKI ŠKUTA – piano (SK)

PROGRAM | Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) – Klavírne kvarteto Es dur KV 493 | Piano Quartett E flat Major
Allegro
Larghetto
Allegretto

Vladimír Godár (1956) – Jesenná meditácia pre sláčikové kvarteto | Autumn meditation for string quartet

Vladimír Godár – Déploration sur la mort de Witold Lutosławski pour quatuor á cordes et piano (1994)

PRESTÁVKA | INTERMISSION

Dmitrij Šostakovič (1906-1975) – Prelúdiá a fúgy pre klavír sólo | Preludes and fugues for piano solo
č. 2 a-mol | N. 2 in A minor
č. 21 B-dur | N. 21 in B flat major
č. 24 d-mol | N.24 in D minor

Dmitrij Šostakovič – Klavírne kvinteto g mol, op. 57 | Piano Quintet in g minor, Op. 57 | (1940)
Prelúdium | Prelude
Fuga | Fugue
Scherzo
Intermezzo
Finale

Dánsky diplomat Georg Nicolaus von Nissen (1761-1826), ktorý sa v roku 1809 v bratislavskom Dóme sv. Martina stal druhým manželom Konstance Mozartovej v skladateľovej biografii uvádza, že viennský vydavateľ Franz Antonio Hoffmeister si u Mozarta objednal cyklus šiestich klavírných kvartet. Klavírne kvarteto g mol KV 478 skomponované v roku 1785 však nedosiahlo predpokladaný zisk, preto Hoffmeister svoju objednávku stiahol. Skladateľ 3. júna 1786 skomponoval aj druhé a posledné dielo pre toto obsadenie – *Klavírne kvarteto Es dur KV 493*, ktoré neskôr vyšlo u Artariu. V Mozartovej dobe boli klavírne kvartetá ľahším žánrom určený prevažne amatérom a viennská verejnosť považovala obidve skladby za interpretačne aj perцепčne príliš náročné. V klavírných kvartetách, ktoré sú výrazom a komplexnosťou blízke skladateľovým koncertom alebo symfóniám Mozart prekročil horizont svojej doby. Diela sú dnes považované za klenoty komornej hudby.

Klavírne kvinteto g mol op. 57 vzniklo v roku 1940 ako jedna z prvých **Šostakovičových** komorných skladieb a dodnes patrí k jeho najpopulárnejším dielam. Tridsaťtriročný skladateľ napísal kvinteto pre seba a členov jedného z prominentných dobových sovietskych hudobných telies – Beethovenovo kvarteto, ktoré neskôr premiérovalo aj viaceré z jeho sláčikových kvartet. Už prvé uvedenie kvinteta, 23. novembra 1940 na moskovskom konzervatóriu, sa stretlo s neobvyklým nadšením kritiky i obecnstva. Moskovské denníky písali o *portréte doby* alebo *hlase prítomnosti*, o skladbe sa diskutovalo v električkách, ľudia si na uliciach písali melodické úryvky záverečného finále. K veľkému úspechu diela určite pomohla zdanlivá jednoduchosť použitých hudobno-výrazových prostriedkov, ako aj skutočnosť, že sa v kvintete nachádza len veľmi málo irónie a grotesky, ktorá je pre Šostakovičov hudobný jazyk typická. Prvé dve časti (Prelúdiu a Fúga) zreteľne odkazujú na inšpiráciu hudbou baroka a dielom Johanna Sebastiana Bacha. Z tohto dôvodu býva nie-

Danish diplomat Georg Nicolaus von Nissen (1761-1826), who became the second husband of Mozart's wife Constanze in Bratislava in St. Martin's Cathedral in 1809, wrote in his **Mozart's** biography that Vienna publisher Franz Antonio Hoffmeister asked the composer to write six piano quartets. However Piano quartet in G – Minor KV 478 composed in 1785 did not achieve enough success, Hoffmeister broke down the contract. On 3-rd of June in 1786 Mozart finished his second and the last work of this genre – *Piano quartet in E – flat Major KV 493*, which was later published by Artaria. At Mozart's time piano quartet was still considered to be a lighter genre and was supposed to be performed mainly by amateurs. Because of this reason Vienna audience thought the music was too complex and difficult. Both compositions, in which Mozart exceeded the horizon of his age, really stays closer to his symphonies and concertos. Today both piano quartets are considered to be one of the finest Mozart's creations.

The Piano Quintet in g minor, Op. 57, one of the first chamber compositions of **Dmitrij Shostakovich**, was created in 1940, and today still is one of his most popular works. The thirty year-old composer wrote the quintet for himself and a prominent Soviet musical ensemble– Beethoven's quartet, that later premièred many of his string quartets. The first performance on November 23, 1940, at the Moscow Conservatoire, received an unusually enthusiastic reception both from critics and the audience. Moscow newspapers wrote about *the portrait of the era* or *the voice of the present*. The composition was discussed in trams; people whistled melodic parts of it in the streets. Its great success was achieved also thanks to the seemingly simple use of musical resources and also the fact that it contains very little irony and grotesque, which is typical for Shostakovich. The first two parts (Prelude and fugue) are a clear reference to

baroque music and the works of J. S. Bach. Because of this, the quintet is sometimes classified as a neoclassical composition. Shostakovich's famous colleague Sergei Prokofiev did not like the fugue, and described its exposition as too conventional. It is followed by a humorous, even ironical Scherzo. The inspiration from baroque music is again visible in the fourth part (Intermezzo), which begins with a gentle violin cantilena over a slow, walking bass. The leitmotiv from the opening Prelude appears again in the Finale, and in the "off key" entry of the cello in the second theme or the short coda at the end, a flash of the composer's ironical smile is visible again. In 1941, the composition received Stalin's first-class prize, combined with a reward of 100,000 rubles. Upon receiving them, Shostakovich immediately donated them in support of Moscow's poverty.

ANDREJ ŠUBA

Déploration sur la mort de Witold Lutosławski pour quatuor à cordes et piano (1994)

I wrote the *Déploration sur la mort de Witold Lutosławski for a string quartet and piano* as a reverent memory to the great musical composer of the twentieth century, Witold Lutosławski. After the recent death of Olivier Messiaen, Witold Lutosławski was, in my eyes, the last musical giant of our time, who dedicated most of his composition work to forming an original integrated language of composition. He worked on this language for decades, and it managed to fulfill seemingly incompatible, opposite functions. It became a basis of an original and creative handwriting, recognizable after a few seconds of music. On the other hand, despite its abstract essence, it showed the ability to integrate the accomplishments of historical development of European music – especially the accomplishments in the area of psy-

kedy kvinteto zaradované k neoklasicistickým kompozíciám. Päťhlasú fúgu kritizoval Šostakovičov slávny kolega Sergej Prokofjev, ktorý jej expoziáciu označil za príliš konvenčnú. Dnes znalci skladateľovho diela oponujú, že dôvodom prísneho uchopenia starej kontrapunktickej formy mohla byť snaha vybudovať napätie práve na báze konvenčnosti. Túto hypotézu by potvrdzoval aj kontrast, ktorý vytvára nasledujúce humorné až ironické Scherzo. Inšpiráciu barokovou hudbou cítiť opäť v 4. časti (Intermezzo), ktorá začína krehkou kantilénou huslí nad pomaly kráčajúcim basom. V záverečnom Finále sa objaví motív z úvodného Prelúdia a vo „falošne“ nakomponovanom sólovom nástupe violončela v druhej téme alebo krátkej kóde na záver opäť na chvíľu prebleskne ironický úsmev skladateľa. Skladba v roku 1941 získala Stalinovu cenu prvej triedy spojenú s odmenou 100 000 rubľov. Skladateľ peniaze okamžite venoval na podporu moskovskej chudoby.

ANDREJ ŠUBA

Déploration sur la mort de Witold Lutosławski pour quatuor á cordes et piano (1994)

Déploration sur la mort de Witold Lutosławski pre sláčikové kvarteto a klavír som napísal ako pietnu spomienku na veľkého tvorca hudby 20. storočia, Witolda Lutosławského. Witold Lutosławski bol v mojich očiach po nedávnom úmrtí Oliviera Messiaena posledným gigantom hudby našej doby, ktorý ťažisko svojho kompozičného úsilia venoval sformovaniu osobitého integrovaného kompozičného jazyka. Tento jazyk, na ktorého vytvorení pracoval po desaťročia, dokázal spĺňať zdanlivo nezlučiteľné, protikladné funkcie: na jednej strane sa stal bázou originálneho tvorivého rukopisu, rozpoznateľného po niekoľkých sekundách hudobného diania, na druhej strane napriek svojej abstraktnej podstate plne preukázal schopnosť integrovať výdobytky dejinného vývoja európskej hudby – predovšetkým výdobytky v oblasti psychologického ponímania hudobného času a usmerného riadenia hudobného procesu. Renesančný hudobno-slovný druh déploration bol smútočnou spomienkovou kompozíciou, ktorá na báze poetickej i hudobnej symbolickej väzby oplakávala smrť veľikána. Úvodný motív mojej skladby (g, g, as) je citátom prvých troch tónov *Sláčikového kvarteta* W. Lutosławského, ku ktorým autor pripojil poznámku: „frázu opakovať, pokým publikum celkom nestíchne“. Bázou nasledujúceho kánonického diania skladby je rytmicko-melodický profil úvodnej časti Lutosławského *Smútočnej hudby in memoriam Béla Bartók*; použitý tónový materiál však vychádza z bázy frýgickej stupnice (modus renesančných *déplorations*), kým u Lutosławského smeruje k uchopeniu 12-tónového univerza (sám som použil 12-tónový rad zo *Smútočnej hudby* takmer vo všetkých mojich kompozíciách). *Pianoforte lontano* sa do diania zapája dvomi symbolmi; citátom „motívu smrti“ z môjho *Ricercar* (ppp) a citátom úvodu Chopinovej *Mazúrky c mol, op. 30, č. 1* (pppp).

VLADIMÍR GODÁR

Písané pri príležitosti premiéry skladby Moyzesovým kvartetom a Danielou Rusó (1994)

chological understanding of musical time and the directed control of musical process. In its musical meaning, déploration was a funeral memory composition, which mourned the death of a musical giant based on a poetic and symbolic relationship. The opening leitmotif of my composition (g, g, g flat) is a quotation of the first three notes of the Witold Lutosławski's *String Quartet*. The composer added a note: "repeat the phrase, until the audience isn't completely quiet". The basis of the following canonical essence of the composition is a rhythmically melodic profile of the opening part of Lutosławski's *Funeral Music in memoriam Béla Bartók*. However, the musical material used is based on the frygical music scale (a model of the renaissance *déplorations*), while in Lutosławski, it leads to holding the the twelve tone system (I, myself used the twelve tone series from *Funeral Music* in almost all of my compositions). *Pianoforte lontano* takes part through two symbols; quoting "the leitmotif of death" from my *Ricercar* (ppp) and the opening part of Chopin's *Mazurka in c minor, op. 30, no. 1* (pppp).

VLADIMÍR GODÁR

Written on the occasion of the composition's première by Moyzes's quartet and Daniela Rusó (1994)

Barbara Krafft

He came at the end of a development, not at the beginning of one; and although there are operas and symphonies, and even pianoforte sonatas and pages of instrumental scoring of his, on which you can put your finger and say: „Here is final perfection in this manner; and nobody, whatever his genius may be, will ever get a step further on these lines,“ you cannot say: „Here is an entirely new vein of musical art, of which nobody ever dreamt before Mozart.“ Haydn, who had made the mould for Mozart’s symphonies, was proud of Mozart’s genius because he felt his own part in it: he would have written the E flat symphony if he could; and, though he could not, was at least able to feel that the man who had reached that pre-eminence was standing on his old shoulders.

...In art, the highest success is to be the last of your race. Anybody, almost, can make a beginning: the difficulty is to make an end – to do what cannot be bettered.

BERNARD SHAW, FROM HIS ARTICLE **THE MOZART CENTENARY**, 1891

Like all composers of the eighteenth century, Mozart wrote for his contemporaries, and even within them only for the “true connoisseurs”. However, he realized how to reach the desired effect among the less educated public and how to get easy glory, never disdaining this, if it was not at the expense of his true intentions. Mozart’s real audience was quite a small circle of musically educated experts. His music was meant for them and he himself desired understanding from them: he knew that these people, this audience understands him.

NIKOLAUS HARNONCOURT – **THE MUSICAL DIALOGUE**, 1984

WOLFGANG AMADEUS MOZART

27. 1. 1756, SALZBURG – 5. 12. 1791, VIEDEŇ | VIENNA

Prišiel na konci vývojového obdobia, nie na jeho začiatku, a hoci má opery a symfónie, ba aj klavírne sonáty a celé stránky partitúr, na ktoré môžete položiť ruku a smelo vyhlásiť: "Toto je definitívna dokonalosť svojho druhu a nikto, čo ako geniálny, sa týmto smerom nedostane ani o krok ďalej!", nemôžete vyhlásiť: "Je to celkom nový smer hudobného umenia, o akom pred Mozartom nikto nechyroval!" Haydn, ktorý odliat formu pre Mozartovu symfóniu, bol hrdý na jeho génia, pretože v ňom cítil kus seba samého: keby bol mohol, bol by sám napísal jeho Symfóniu Es dur, a keďže to nebolo v jeho silách, vedel sa aspoň tešiť z pocitu, že človek, ktorý dosiahol túto výšinu, stojí na jeho starých pleciach.

...v umení je vrcholným úspechom stať sa posledným svojho rodu. Prvý krok môže urobiť každý, presnejšie, takmer každý: ťažké je urobiť posledný – to, čo už nemožno zlepšiť.

BERNARD SHAW, Z ČLÁNKU STOROČNICA MOZARTOVHO ÚMRTIA, 1891

I advise you to think of the nonmusical, not only musical audience – you know that there are 10 connoisseurs against 100 musically uneducated people – therefore, do not forget the so-called popolare, which will tickle those with long ears as well...

LEOPOLD MOZART IN A LETTER TO HIS SON WOLFGANG, 1780

I have to end now, because I must write quickly. Everything is already composed, but not yet written.

WOLFGANG AMADEUS MOZART, 1780

Ako všetci skladatelia 18. storočia písal Mozart pre svojich súčasníkov, a aj medzi nimi len pre "pravých znalcov"; dobre si uvedomoval, čo prináša "efekt", čím môže u menej vzdelaného publika dospieť k rýchlej sláve, a nikdy tým ani nepohrdal, ak to nemalo ísť na úkor jeho skutočných intencií. Jeho pravým obecnstvom bol pomerne malý okruh hudobne vzdelaných znalcov. Na nich sa obracia jeho hudba a on sám si želal pochopenie z ich strany; vedel, že títo ľudia, toto publikum ho chápe.

NIKOLAUS HARNONCOURT – HUDBNÝ DIALÓG, 1984

Odporúčam Ti pri práci nemyslieť len na muzikálne, ale aj na nemuzikálne publikum – vieš, že 100 neznalých stojí oproti 10 znalcom – preto nezabudni na takzvané populare, ktoré poštekli aj tých s dlhými ušami...

LEOPOLD MOZART V LISTE SYNOVI WOLFGANGOVI, 1780

Teraz musím končiť, pretože musím ostošesť písať. Skomponované je už všetko, ale napísané ešte nie.

WOLFGANG AMADEUS MOZART, 1780

DMITRIJ ŠOSTAKOVIČ

1906 – 1975

„Nech je štát akokoľvek organizovaný: veľký umelec je vždy nositeľom fantázie, túžby po novom, elementom nepokoja a neviazanosti ... preto je pre štát vždy viac alebo menej podozrivý.“ napísal v eseji *Skladateľ, štát a skutočnosť* nemecký muzikológ Alfred Einstein. Najmä pre diktátorov a tyranov predstavovalo umenie vždy hrozbu, ktorú sa snažili ovládnuť a jej silu využiť vo svoj prospech. Táto snaha tragicky zasiahla aj do života ruského skladateľa Dmitrija Šostakoviča (1906-1975). Umelec, považovaný za najvýznamnejšieho symfonika 20. storočia, sa narodil 25. septembra 1906 v rodine úspešného chemického inžiniera a klaviristky. S tradíciami ruskej a európskej hudby prišiel do kontaktu u Maximiľána Štejnberga (skladba) a Leonida Nikolajeva (klavír) v rodnom Peterburgu. Mladý hudobník bol už vtedy považovaný za mimoriadny talent. Po absolventskej symfónii devätnástročného skladateľa (neskôr prekročil magickú deviatku o 6 symfónií) neváhali siahnuť najznámejší európski dirigenti Bruno Walter, Leopold Stokowski alebo Otto Klemperer. Moc vycítila príležitosť. *Symfónia č. 2 H dur pre orchester a zbor, op. 14*, napísaná na objednávku, bola venovaná desaťtému výročiu Revolúcie. Medzičasom získala súčasná hudba západných autorov v sovietskom Rusku nálepky dekadencie a formalizmu. Šostakovičova opera *Vidiecka lady Macbeth*, v ktorej aj pod vplyvom dotykov s európskou avantgardou pokračoval v hľadaní vlastného hudobného jazyka, vzbudila nevlhu samotného Stalina. Skladateľ bol verejne označený

„However well a state may be organized, the great artist is always a carrier of fantasy and desire for something new; he has an element of restlessness and immorality (...) He is, therefore, more or less suspicious“, wrote Alfred Einstein, a german musicologist, in his essay *Composer, state and reality*, based on his own experiences with fascism.

Art always presented a threat, especially for dictators and tyrants, who tried to control it and use its strength for their own good. Such effort tragically affected the life of Russian composer Dmitrij Shostakovich (1906-1975). This musician, today considered the most significant symphonic of the twentieth century, was born on September 25, 1906. His father was a prosperous chemical engineer and his mother was a pianist. He came into contact with the traditions of Russian and European music as a student of Maximilian Steinberg (composition) and Leonid Nikolajev (piano), in his hometown of St. Petersburg. At that time, the young musician was already considered to be unusually talented. Even the most famous European conductors like Bruno Walter, Leopold Stokowski or Otto Klemperer did not hesitate to get hold of this nineteen year-old's graduation symphony. (He passed the "curse of the ninth" by 6 symphonies.) The regime saw its opportunity. *Symphony No. 2 in B Major, for orchestra and chorus, op. 14*, which was created by order, was dedicated to the tenth anniversary of the revolution. In the meantime, in Soviet Russia, contemporary music of western authors was labeled "decadence and formalism". The opera *Lady Macbeth of the Mtsensk District*, in which Shostkovich, influenced also by the European avantgarde, continued to search for his own musical language. Shostkovich was disliked by Stalin himself and the composer was publically declared an enemy of the people. At a time when the Russian revolution turned to feeding on its own children, the musician even considered suicide. Shostakovich was partially rehabilitated after having created a range of ideologically correct film and balley music and mostly by the

za nepriateľa ľudu. V čase, keď sa revolúcia v Rusku opäť prebrala a začala požíerať vlastné deti, hudobník dokonca pomýšľal na samovraždu. Čiastočnú rehabilitáciu predstavovala séria ideovo korektných filmových a baletných hudieb, ako aj úspech *Symfónie č. 5 d mol, op. 47*, ktorú propaganda vysvetľovala ako symfóniu socializmu. Neoceniteľnou pre režim sa počas vojny stala Šostakovičova *Symfónia č. 7 C dur, op. 60* – známa *Leningradská symfónia*, ktorej partitúra sa na mikrofilme dostala do USA s konvojom vojnových lodí. Jej premiéru pred nadšeným publikom dirigoval slávny Arturo Toscanini. V tom čase už skladateľ dávno viedol dvojité život: ako umelec lojálny režimu a (ako to vyplynulo zo Šostakovičových pamätí, ktoré vyšli po jeho smrti v New Yorku) ako kritický, bezmocný a zatrpknutý pozorovateľ diania na východe i západe. Svoje posolstvo sa snažil zašifrovať do hudby, ktorá je epická, dramaticky vznešená, dojímavo lyrická, ale súčasne pracuje aj s prvkami paródie a grotesky. Šostakovičov štýl azda najvýstižnejšie charakterizoval jeho priateľ Ivan Sollertinskij: „*Dostojevskij prerozprávavý Chaplinom*“.

ANDREJ ŠUBA

success of his *Symphony No. 5 in D minor, op. 47*, which was propagated as a symphony of socialism. During the war, Shostakovich's *Symphony No. 7 in C major, op. 60*, nicknamed *The Leningrad Symphony*, proved to be invaluable to the Soviet regime, as it was smuggled to the USA on microfilm on a convoy of war ships. In front of an enthusiastic audience, its première was conducted by the great Arturo Toscanini. At this time, the composer was already leading a double life: as an artist loyal to the regime, and (as was later evident from Shostakovich's memories, published a year after his death in New York), as a critical, helpless and embittered observer of the happenings in the East and the West. He tried to encode his message into his music, which is epic, dramatically magnificent, stirringly lyrical but at the same time, contains elements of parody and grotesque. His style was probably best characterized by the Russian literary scientist Ivan Sollertinsky: *Dostoyevsky retold by Chaplin*.

ANDREJ ŠUBA

VLADIMÍR GODÁR

1956

Slovenský skladateľ, muzikológ a editor Vladimír Godár (1956) patrí spolu s Petrom Breinerom a Martinom Burlasom ku generácii tvorcov, ktorá vo svojich dielach začiatkom 80-tych rokov 20. storočia odmietla tradičnú líniu slovenského hudobného umenia (reprezentovanú A. Moyzesom a jeho generáciou) a prehodnotila aj myšlienkové a estetické východiská tzv. Novej hudby. Godárove skladby tak do slovenskej hudby priniesli nielen zmenu v nazeraní na tvorivú ideu a návrat k prirodzenej komunikácii medzi tvorcom, interpretom a poslucháčom, ale s novou silou aj presvedčenie, že umenie dokáže urobiť svet lepším. Osobitá hudobná poetika skladateľa vznikala ako výsledok normalizačného dusna 70-tych rokov, straty viery v imperatív permanentnej inovácie akcentovaný avantgardou, rokov strávených nad partitúrami starých majstrov v blízkosti prof. Jána Albrechta i inšpirácie dielom veľikánov hudby 20. storočia (o. i. Bélu Bartóka alebo Witolda Lutosławskiego). V Godárových skladbách i textoch sa odrážajú aj hlboké znalosti histórie, literatúry, estetiky a filozofie. Sám skladateľ o svojej hudbe často hovorí ako o dialógu s tradíciou. V kontexte európskej hudby však Godárove kompozície nevedli len dialóg s minulosťou, ale súčasne s tvorivými aktivitami jeho duchovných súpútnikov Alfreda Schnittkeho, Arvo Pärta alebo Giju Kančeliho. Godárove diela obsahujú časté odkazy na hudobnú minulosť, ktoré sa môžu vyskytovať v podobe priameho využitia historických formových konceptov (*ricercar*, *concerto*

Slovak composer, musicologist and editor Vladimír Godár (1956), along with Peter Breiner and Martin Burlas, belong to the generation of composers that refused the traditional line of Slovak music (represented by A. Moyzes and his generation) at the beginning of the 1980's, but also reviewed the ideological and aesthetic roots of the "New Music". Thus, Slovak music was, thanks to Godár, not only enriched with a new view of a creative idea, but his compositions also brought the conviction that art can make the world a better place. They also returned to the simple communication between the composer, artist and listener. Godár's specific poetics was influenced by different factors: the pressure of normalization in the 1970's, the composer's loss of faith in the imperative of permanent innovation, which was emphasized by the avantgarde that, however, gradually managed to drive listeners out from concert halls. Furthermore, his years spent over the musical scores of classical masters, studying with prof. Ján Albrecht, also helped his particular style. Other significant influences for Godar include inspiration by the works of twentieth century composers, and his great knowledge in history, literature, aesthetics and philosophy. The composer himself often speaks of his music as a dialogue with tradition. In the context of European music, however, Godár's compositions represented a dialogue not only with the past, but also with the creative activities of his musical and spiritual colleagues Alfred Schnittke, Arvo Pärt or Giju Kančeli. His compositions often contain references to the musical past, sometimes appearing as a direct use of historical formes (among others *ricercar*, *concerto grosso*, *partita*) and other times as use of citation, reminiscence, allusion and symbols (music inside music). The past is then confronted using means of expressions of contemporary music. Thus, the dialogue is formed at a connecting link between the past and the present (polystylistics); It

grosso, partita a. i.) alebo v použití citácií, reminiscencií, alúzií a symbolov (hudba v hudbe). Minulosť je následne konfrontovaná s vyjadrovacími prostriedkami súčasnej hudby. Dialóg tak vzniká na spojnici minulého a súčasného (polytylistika), ako výsledok poznania, že len tá hudba má budúcnosť, ktorá má aj svoju minulosť. Intenzívny emocionálny (ale aj intelektuálny) zážitok z Godárovej hudby často verbalizovaný ako sugestívnosť, meditatívnosť alebo koncentrovaný výraz sprostredkováva vzácnu vyrovnanú koexistenciu konštrukčnej, emocionálnej a významovej roviny jeho diel. Vladimír Godár, ktorý je autorom viacerých kľúčových opusov slovenskej hudby 2. polovice 20. storočia (*Ricerca*, *Concerto grosso*, *Talizman*, *Sonáta pre sólové violončelo In memoriam Viktor Šklovskij*, *oratórium Orbis pictus* a. i.), je verejnosti známy aj vďaka úspešnej spolupráci s režisérom Martinom Šulíkom. Za hudbu k filmu *Krajinka* získal skladateľ v roku 2001 v Belgicku cenu Georges Delerue Award označovanú niekedy aj ako Oscar za filmovú hudbu. Vladimír Godár v súčasnosti pôsobí ako pedagóg na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave a na Akadémii umení v Banskej Bystrici. Je editorom súborného vydania diel Jána Levoslava Bellu a jeho početné štúdie a eseje boli publikované samostatne aj v knihách *Kacírske quodlibety* (1998) a *Luk a lýra* (2001). V roku 2005 bola Godárova hudba k filmu *Snečný štát* (réžia M. Šulík) ocenená Českým levom, v roku 2006 vydal skladateľ vo vydavateľstve Pavian Records nahrávku *Mater* (s Ivou Bittovou a súborom Solamente naturalí) a knihu *Rozhovory a úvahy* (AEP, 2006).

ANDREJ ŠUBA

is formed as a result of the comprehension that only the music that has a history, has its future as well. The intensive emotional (and intellectual) experience often labeled as imperativeness, meditateness or concentrated expression, is attained in Godár's music by the exceptionally balanced co-existence of constructive, emotional and semantic levels of his work. Vladimír Godár is the composer of several basic opuses of Slovak music in the second half of the twentieth century (among others *Ricercar*, *Concerto gross*, *Talizman*, *Sonáta for solo cello In memoriam viktora Šklovskij*, and the oratorium *Orbis pictus*). He is known by the wider public for his successful cooperation with director Martin Šulík. In 2001, the composer received the Belgian Georges Delerue Award, sometimes considered as the Oscar for film music, for the music to the film *Krajinka* (Landscape). Godár currently works as a teacher at the Philosophical Faculty at the Comenius University in Bratislava and the Academy of Arts in Banská Bystrica. He was the editor of set of works by Ján Levoslav Bella and his numerous studies and essays were published in the books *Kacírske quodlibety* (1998) and *Luk a lýra* (2001). In 2005, the music Godár created for the film *Slniečny štát* (directed by M. Šulík) was awarded the Český lev (Czech Lion). In 2006, with Pavian Records, the composer published a recording called *Mater* (along with Iva Bitová and Solamente naturali) and a book *Rozhovory a úvahy* (AEP, 2006).

ANDREJ ŠUBA

7. KONCERT | ŠTVRTOK | 17. 9. 2006 | 21.30 HOD | DESIGN FACTORY

VENI ENSEMBLE | MAKE LOVE, NOT ART!

7TH CONCERT | SUNDAY | 17TH SEPTEMBER 2006 | 9.30PM | DESIGN FACTORY

VENI ENSEMBLE

DAGMAR KAMENSKÁ – flauta, pikola | flute, piccolo

BRANISLAV DUGOVIČ – basový klarinet | bass clarinet

BRANISLAV BELORID – trombón | trombone

DANIEL MATEJ, UM. VEDÚCI – syntetizátor, CD prehrávač |
synthesizer, CD player

IVAN ŠILLER – syntetizátor | synthesizer

PETER ZAGAR – syntetizátor | synthesizer

BORIS LENKO – akordeón, elektrické bicie | accordion,
electric drum set

MATÚŠ PLAVEC – elektrická gitara | electric guitar

OSKAR RÓZSA – basová gitara | bass guitar

PETER MOSORJAK – husle | drums

PETER ZWIEBEL – viola | violin

ANDREJ GÁL – violončelo | viola

MARIÁN LEJAVA – dirigent | conductor

ROMAN LAŠČIAK – zvuk | sound

PROGRAM | Martin Burlas (1955) – Hudba pre Róberta Dupkalu | 15:30

pre ľubovoľné obsadenie a CD prehrávač

Daniel Matej (1963) – Make love, not art! | 12:30

(Lucy's Diamonds Are Forever)

pre dve skupiny hráčov a bubeníka

Louis Andriessen (1939) – Workers Union | 16:30

pre ľubovoľné obsadenie

Skladby, ktoré zaznejú na dnešnom koncerte spája niekoľko spoločných znakov:

1. energia a razancia typická skôr pre rockovú, ako tzv. vážnu hudbu (základné interpretačné pokyny by sa dali zhrnúť do jednej vety: „Hraj s maximálnym nasadením, čo najhlasnejšie a rytmicky čo najrazantnejšie“.)
2. permanentný 'rockový' pulz a frázovanie (aj keď Andriessenova a Burlasova skladba priamo nevyžaduje účasť bubeníka a basgitaristu, ich latentná prítomnosť je vyjadrená spôsobom vedenia basovej linky a charakterom rytmickej stránky opakujúcich sa modulov)
3. hudobný proces vyvíjajúci sa prostredníctvom repetícií krátkych rytmicko-melodických (Burlas, Matej), resp. rytmických modulov (Andriessen)
4. otvorený inštrumentár (skladby môže hrať hocikaký počet hudobníkov, minimálne však taký, aby sa mohli dosiahnuť požiadavky vyjadrené v prvých dvoch bodoch).

The compositions that will be heard at today's concert have several similarities:

1. The energy and force, usually typical for rock music, rather than "classical music" (the basic playing guidelines can be summarized in one sentence: "Play with maximum intensity, as loud and rhythmically as vigorous as possible.")
2. The permanent "rock" pulse and phrasing (although Andriessen's and Burlas' pieces don't require a drummer and bass guitarist, their latent presence is expressed by the way of bass play and by the rhythmical side of repeating models)
3. The musical process is developing through repetition of short rhythmically-melodic (Burlas, Matej), or rhythmical modules (Andriessen)
4. An open instrument selection (any number of musicians can play the pieces, but only those, who can fulfill the requirements in the first two points)

Music for Róbert Dupkala (1991) by **Martin Burtas** (1955), containing an emotional “CD addition” with a bitterly humorous “message about the state of the world” (in Slovakia) is one of the first compositions of the Slovak version of American minimalism.

Daniel Matej’s (1963) composition has an ironical name (and “message”) *Make love, not art! [Lucy’s Diamonds Are Forever]* (1995). The name, also presenting the key to its origin (Beatles song and Bond movie), represents, in Slovak music, a rare allusion to this branch of world music (here even in straight confrontation between rock and popular music).

Louis Andriessen (1939, Holland) – Daniel Matej’s composition teacher – is one of Europe’s first composers, who at the beginning of the 1970’s, incorporated the ideas of American minimalism into his musical language. By doing so, he opposed the majority of the representatives of the European avant-garde of that time. His composition *Workers Union* (1975) expresses a vigorous leftist idea of positive anarchy and “street fighting” for freedom from any totalitarian regime.

DANIEL MATEJ

Hudba pre Róberta Dupkalu (1991) Martina Burlasa s emotívnym 'CD dodatkom' trpko – smiešnej 'správy o stave sveta' (na Slovensku) patrí k priekopníckym dielam slovenskej verzie amerického minimalizmu.

Aj skladba Daniela Mateja prinášajúca ironické 'posolstvo' *Make love, not art!* [*Lucy's Diamonds Are Forever*] (1995) predstavuje v slovenskej tvorbe skôr ojedinelý príklon k tomuto druhu hudby (tu navyše v priamej konfrontácii s rockom a popom). V názve skladby je súčasne zašifrovaný kľúč k východiskovému materiálu skladby, ktorým sú 'beatle-sovka' a 'bondovka'.

Holandský skladateľ Louis Andriessen (o.i. učiteľ kompozície Daniela Mateja) je jedným z prvých európskych tvorcov, ktorý už na začiatku 70-tych rokov integroval idey amerického minimalizmu do svojho hudobného jazyka, čím sa dostal do opozície voči väčšine predstaviteľov vtedajšej európskej avantgardy. Jeho skladba *Workers Union* (1975) je vyjadrením ľavičarskej idey 'pozitívnej anarchie' a 'pouličného boja' za oslobodenie spod akejkoľvek diktatúry.

DANIEL MATEJ

KONVERGENCIE NA CESTÁCH | CONVERGENCE ON THE ROAD

Tým, že sledujeme hru, stávame sa spoluhráčmi. Všetko, čo pri počúvaní hudby cítime, sme my samotní. Naše zmysly túžia po citových vnemoch, pretože radosť z hry patrí odjakživa k nášmu bytiu. Pohyb a zmena, rozvíjanie a návraty, protiklady, stupňovanie aj momenty pokoja sú základnými kategóriami života. ...Pretože sme schopní hudbu prijímať, nechať, aby sa dotkla nášho vnútra, stotožniť sa s ňou, je hudba taká, akí môžeme byť aj my. A my sme takí vo chvíli, keď nás hudba takými robí ... HANS HEINRICH EGGBRECHT (HUDBA A KRÁSNO)

Hudobný skladateľ Roman Berger v polovici 80-tych rokov v jednej zo svojich esejí s trpkosťou napísal, že hudobné umenie nemá pre spoločnosť reálny význam. Toto smutné generalizujúce konštatovanie bolo v dobe svojho vzniku nielen zaťažené bremenom minulosti a anticipáciou dezilúzie, ktorú mnohí umelci zažívajú v pragmaticky orientovanej súčasnosti, ale súčasne tvrdením, ktoré malo vo viacerých ohľadoch reálny základ. Kultúrna realita sa mení len veľmi pomaly, preto keď violončelista, dnes umelecký riaditeľ Konvergencií Jozef Lupták, po návrate zo štúdia na londýnskej Royal Academy of Music v rozhovore pre Hudobný život spomenul úmysel založiť vlastný medzinárodný festival komornej hudby a v roku 2000 sa v Bratislave naozaj uskutočnili prvé festivalové koncerty, išlo v slovenských podmienkach stále o experiment (ak v tejto súvislosti nechceme hovoriť priam o riziku). Rizikom bola nielen aktuálna kultúrno-spoločenská situácia, absentujúca organizačná báza, ale v mnohých prípadoch aj stále pretrvávajúca atmosféra tichej rezignácie. V tomto kontexte je možné vznik Konvergencií chápať ako dokonale načasované naplnenie známeho výroku klasika hudby 20. storočia Igora Stravinského, že povinnosťou intelektuála nie je len premýšľať, ale predovšetkým konať. Východiskovou ideou pri vzniku festivalu bola snaha jeho tvorcov nadviazať na tradície pestovania komornej hudby, ako najintímnejšieho kontaktu interpretov a poslucháčov s hudobným dielom, ktorý sa v slovenskom hudobnom živote postupne strácal. Šesť rokov úspešnej existencie Konvergencií nielenže potvrdilo opodstatnenosť festivalu, ale už dnes môžeme konštatovať, že vo viacerých ohľadoch ide o jedno z najdôležitejších obohatení kultúrneho života na Slovensku za poslednú dekádu. Kritika s rešpektom oceňuje koncepcnú dramaturgiu postavenú na výnimočných a často aj málo frekventovaných dielach európskych i slovenských skladateľov, špičkových interpretačných výkonoch a zaujímavých zahraničných hosťoch. Na festivale zazneli majstrovské opusy Beethovena, Schuberta, Brahmsa, Schumanna, Mendels-

By observing musical play, we become fellow musicians. Everything that we feel while listening to music is ourselves. Our senses desire emotional perceptions, because the joy from musical play has always been a part of our existence. Movement and change, development and returns, opposites, intensification and moments of calm are the basic categories of life. ... Because we are able to accept music, let it touch our minds, identify with it, music is that, what we can be as well. And we are that, when we become it through music... HANS HEINRICH EGGBRECHT (MUSIC AND BEAUTY)

In the mid 1980's, musical composer Roman Berger bitterly wrote in one of his essays that musical art doesn't have a real purpose in society. At the time of its origin, this sad generalizing proclamation was not only burdened with the past and the anticipation of disillusion, which many artists experience in the pragmatically oriented present; it was also in many ways a well-founded statement. Cultural reality changes very slowly. That is why when after his study of cello at the Royal Academy of Music, the creative director of Convergence Jozef Lupták, mentioned in an interview for Musical Life his intention to establish an international festival of chamber music. In the year 2000, the first festival concerts took place in Bratislava, but it was, in Slovakia, still only an experiment (possibly even a risk). The risk was not only the present cultural and social situation and an absent organizational base, it was also, in many cases, a prevailing atmosphere of quiet resignation. In this context, the forming of Convergence can be understood as a perfectly timed fulfillment of a profound statement by twentieth century musical classic Igor Stravinsky, that an intellectual's duty is not only to think, but to act. The basic idea in forming the festival was the effort of its creators to continue with the promotion of chamber music traditions, such as creating the closest possible contact between the artists' music and the listeners. In the life of Slovak

sohna-Bartholdyho a mnohých ďalších velíkanov európskej hudby spolu s kľúčovými dielami 20. storočia. Príkladom môžu byť Fratres severského mystika Arvo Pärta, nádherný a emocionálne nesmierne silný Kvartet na koniec časov, ktorý vznikol počas pobytu francúzskeho skladateľa Oliviera Messiaena v koncentračnom tábore či krehká, meditatívna Lerchenmusik poľského skladateľa Henryka Mikolaja Góreckého. Dôležitou súčasťou festivalovej dramaturgie sa stali diela slovenských autorov (na festivale boli uvedené o. i. kompozície Petra Kolmana, Vladimíra Godára, Petra Zagara, Mariána Lejavu alebo Boška Milakoviča). Konvergencie sú skutočne, povedané slovami jedného z recenzentov, „dôležitým laboratóriom komornej hudby“, kde sa stretávajú domáci a renomovaní zahraniční hudobníci (za všetkých spomeniem aspoň známeho rumunského violistu Vladimíra Mendelssohna a vynikajúceho anglického violončelistu Roberta Cohena) a kde vzniká povedomie o tradícii, hodnotách a smerovaní európskej hudby v celej jej rozmanitosti. Súčasne je však aj silnou výpoveďou jednej generácie slovenských interpretov (spočiatku združených okolo súboru Opera aperta, no ich okruh sa každým rokom rozširuje), ktorá si tento priestor dokázala vytvoriť a naplniť ho kvalitnou hudbou. V intenciách názvu, inšpirovaného slávnym albumom súboru Collegium musicum, festival zažil koncerty be- atovej legendy Mariána Vargu, vystúpenie všestranného klaviristu a skladateľa Petra Breinera s výnimočným huslistom Stanom Palúchom v programe z táng argentínskeho skladateľa Astora Piazzolu, džezový recitál vynikajúceho trúbkara Juraja Bartoša s klaviristom Mikulášom Škutom, gitaristu Andreja Šebana, rómsku divu Idu Kellarovú alebo strhujúci koncert world music zoskupenia Ghymes. Takéto stretnutia, vďaka ktorým možno festival charakterizovať ako nadžán- rový, nikomu neprekážajú, práve naopak, zbližujú početné publikum. Vo vzťahu k nemu možno špecifiká Konvergencií v skratke vystihnúť slovami neformálnosť, komunikatívnosť a bezprostredná radosť z hudby, čo osobne považujem za

musical culture, the musical work was gradually losing contact with the audience. After six years of Convergence's suc- cessful existence, not only has the significance of the festival been proven, but we can say without hesitation, it has been one of the most important enrichments of Slovak cultural over the last decade. The conceptual dramaturgy has been founded on the exceptional and very infrequent works of European and Slovak composers. World-class performances and interesting guests from abroad have been highly esteemed by critics. Masterly opuses by Beethoven, Schubert, Brahms, Schumann, Mendelssohn - Bartholdy and many other giants of European music, along with the key works of the twentieth century have all been heard at the festival. Some examples are Fratres, by the northern mystic Arvo Pärta, the beautiful and emotionally strong Quartet for the end of time, written by French composer Olivier Messiaen in a concen- tration camp, and Polish composer's Henryk Mikolaj Górecki's gentle and meditative Lerchenmusik. An important part of the festival's dramaturgy have been works by Slovak composers (among others, compositions by Peter Kolman, Vladimír Godár, Peter Zagar, Marián Lejava and Boška Milakovič). In reality Convergence is, in the words of one of the reviewers, "an important laboratory of chamber music", where eminent domestic performers meet prominent foreign artists (like famous Romanian viola player Vladimír Mendelssohn and exceptional English cellist Robert Cohen). It is also where increased awareness of the traditions, values and direction of European music occurs. Convergence is also a strong testimony of a generation of Slovak artists (at first around the Opera Aperta ensemble, but its circle is larger every year), who have managed to create this scope and fill it up with quality music. The title being inspired by the renowned album of the Collegium Musicum ensemble, the festival has seen concerts by rock legend Marián Varga or a performance by versatile pianist and composer Peter Breiner with the exceptional violinist Stano Palúch playing tangos by Argentinian

jeden z jeho najväčších prínosov. Konvergenie tento rok vyrazili na cesty po Slovensku. Letné koncerty v Liptovskom Hrádku, Levoči, Prešove a Košiciach sa stretli s pozitívnymi reakciami publika, ktoré tvrdenia, že o vážnu hudbu nie je mimo centier záujem, spochybňujú ako príliš všeobecné. Zdá sa, že skôr absentuje kvalitná ponuka, organizačné zázemie a tradícia. Často skloňovaná kríza kultúry môže byť v takomto kontexte nielen skutočne nepríjemnou realitou, ale rovnako pohodlným alibizmom zodpovedných jednotlivcov či inštitúcií, ktorí sa nesnažia prekročiť tieň zabehnutých stereotypov, alebo sa stáva prázdnu frázou, ktorá stráca význam tam, kde je ochota niečo začať. Konvergenie predstavujú v slovenskom hudobnom živote výnimočné podujatie, ktoré spochybňuje mýtus o neprístupnosti vážnej hudby. Festival tak dáva za pravdu zdanlivo zjednodušujúcej téze dirigentskej legendy Leonarda Bernsteina o dobrej a zlej hudbe. Už niekoľko rokov prináša poslucháčom spolu s „dobrou hudbou“ množstvo verbálne ťažko uchopiteľnej krásy. Pretože hudba je predovšetkým krásna, a to v celej významovej šírke tejto estetickej kategórie. No a krása, dobro a pravda patria oddávna k sebe. Stačí sa pozorne započúvať ...

ANDREJ ŠUBA

composer Astora Piazzola. Another great Convergence moment was the jazz recital by the superb trumpet player Juraj Bartoš and pianist Mikuláš Škuta. Guitar player Andrej Šeban, the roma singer Ida Kellarová, and an electrifying performance by the world music group Ghymes have also showcased their talents at Convergence. This festival assembles an incredible variety of enjoyable music and brings together audiences of many musical tastes. From the standpoint of the audience, Convergence can be summarized with the following words: informality, communicativeness and the immediate joy of music, which is one of its biggest contributions to the culture of artistic expression. This year, Convergence hit the road around Slovakia. Summer concerts in Liptovský Hrádok, Levoča, Prešov and Košice were met with positive reactions from the audience, which challenged the claims that there is not enough interest in classical music away from larger cities. It appears as though there simply aren't enough opportunities or an organizational base and tradition. In this context, the often-mentioned cultural crisis can be a very troubling reality. In addition, it can also offer a comfortable alibi for people and institutions, who are responsible for culture, to remain stuck in the shadow of grooved stereotypes. This statement can even be an empty phrase that loses its meaning where there is the willingness to start something new. In Slovak musical life, Convergence represents an exceptional event that disputes the myth about the inaccessibility of classical music. Thus, the festival supports the seemingly simplifying thesis of the conducting legend Leonard Bernstein about good and bad music. For several years, the festival brings "good music" along with a large amount of verbally ungraspable beauty. For music is especially beautiful, in every meaning of this aesthetic category. And beauty, goodness and truth always belong together. Just listen carefully...

ANDREJ ŠUBA

Robert Cohen (violončelo, GB) – britský violončelista, v súčasnosti jeden z najvýznamnejších svetových interpretov. Ako 12-ročný debutoval v Royal Festival Hall v Londýne. Jeho výnimočný talent usmerňovali pedagógovia William Pleeth, ale aj Jacqueline du Pré, André Navarra alebo Mstislav Rostropovič. Debutová nahrávka Elgarovho violončelového koncertu, ktorú realizoval ako 19-ročný, získala niekoľko ocenení za predaj štvrt milióna platní len vo Veľkej Británii. Ďalšie ocenené nahrávky (od Bachových Suit pre sólové violončelo, cez najznámejšie violončelové koncerty až po violončelový koncert Mortona Feldmana) nahrál pre spoločnosti EMI, Deutsche Gramofon, Decca a Collins. Mimoriadny ohlas si získalo naštudovanie diela britskej skladateľky Sally Beamish – Koncert s podtitulom „Rieka“ skomponovaný špeciálne pre Roberta Cohena a Academy St. Martin in the Fields. Robert Cohen koncertoval po celom svete s renomovanými orchestrami pod taktovkou dirigentov ako Claudio Abbado, Marin Jansons, Neville Marriner, Kurt Masur, Ricardo Muti, Simon Rattle ai.. Pôsobí pedagogicky na Royal Academy of Music v Londýne.

Andrej Gál (violončelo, SK) – absolvent Konzervatória a VŠMU v Bratislave. Zúčastnil sa na viacerých medzinárodných majstrovských kurzoch a súťažiach (o. i. u R. Wallfische). Od roku 1999 bol niekoľkokrát prvým violončelistom Internationale Orchesterakademie v Nemecku a tiež festivalového orchestra na Summer Arts v Idyllwild v Kalifornii. Od roku 2001 je A. Gál členom Slovenského komorného orchestra Bohdana Warchala a Zwibelovho kvarteta.

Igor Karško (husle, SK-CH) – prešovský rodák, absolvent Akadémie múzických umení v Prahe a Menuhinovej akadémie v Gstaade (Švajčiarsko). Igor Karško v súčasnosti pôsobí ako koncertný majster Luzernského symfonického orchestra a člen komorného súboru The Serenade String Trio. Ako koncertný majster barokového orchestra La Scintilla podnikol v roku 2005 turné po USA turné s Ceciliou Bartoli. Ako sólista, aj ako člen komorných zoskupení koncertoval po celej Európe.

Jana Karšková (husle, SK-CH) – rodáčka z Košíc, študovala na Konzervatóriu v Košiciach (Karol Petróczi), Akadémii múzických umení v Prahe (prof. Jiří Tomášek) a na Menuhinovej akadémii v Gstaade. Je držiteľkou viacerých ocenení z národných interpretačných súťaží. Jana Karšková je v súčasnosti členkou Komorného orchestra mesta Zürich, s ktorým koncertovala po celej Európe, v zámorí i v Číne. Vystupuje sólovo aj ako komorná hráčka.

Vladan Kočí (violončelo, CZ) – absolvent Akadémie múzických umení v Prahe (prof. M. Sádlo). Po štúdiu pôsobil krátko ako sólista v pražskej Komornej opere. Kvôli neloajálnym postojom voči režimu bol prepustený zo zamestnania a následne uväznený. Po roku 1989 koncertoval ako sólista a člen orchestrov i komorných súborov (oi. Den Danske Klavertrio, Virtuosi di Praga, České Noneto, Doležalovo kvarteto) doma i v zahraničí. Momentálne je členom súborov Art Trio Bohemia a Prague Cello Family. Ako pedagóg pôsobí na Gymnáziu Jána Neruda a Pražskom konzervatóriu. Realizoval nahrávky pre české i zahraničné spoločnosti (oi. Harmonia mundi, Claves, Music masters, Supraphon, Český rozhlas a televize, Radio France). Ako sólista i komorný hráč koncertuje v Európe i zámorí.

Andrea Mudroňová (klavír, SK) – študovala na Konzervatóriu v Žiline, VŠMU v Bratislave a na Royal Conservatoire Gent (špecializácia na súčasnú hudbu). Absolvovala majstrovské kurzy u popredných svetových klaviristov (E Indjić, L. Berman, A. Ljubimov, J. Michiels). Na Medzinárodnej súťaži K. Pendereckého v Krakove získala 2. cenu v kategórii duo. Pravidelne účinkuje na festivaloch doma i v zahraničí (Ostrava New Music Days, Nová slovenská hudba, Orfeus, Jesenný festival umenia v Banskej Bystrici a i). Venuje sa sólovej aj komornej hudbe.

Jozef Lupták (violončelo, SK) – absolvent Vysokej školy múzických umení v Bratislave (VŠMU) a Royal Academy of Music v Londýne. Jedna z najvýraznejších osobností na súčasnej hudobnej scéne. V roku 2005 sa predstavil recitálmi v Londýne a na festivale Pražská jar. Realizoval tiež viacero CD nahrávok (o. i. kompletné Suity pre sólové violončelo J. S. Bacha, originálny projekt Cello spájajúci výtvarné umenie a súčasnú hudbu inšpirovanú tvorbou J. S. Bacha, premiérové nahrávky diel V. Godára), stál pri zrode početných diel súčasných autorov. Je spoluzakladateľom súboru Opera aperta, iniciátorom a umeleckým riaditeľom festivalu Konvergenzie. Tento rok vyšiel live záznam jeho recitálu v Londýne. Pravidelne koncertuje na významných pódioch v Európe i zámorí.

Tamás Mérei (violončelo, HU) – študoval v Maďarsku u Csabu Onczaya, Sándora Devicha a Ferencu Radosa, neskôr v USA na Indiana University a ako štipendista Fulbrightovej nadácie na Yale University a Juilliard School v New Yorku u Aldo Parisota. T. Mérei je najmladším víťazom prestížnej Popperovej violončelovej súťaže, Medzinárodnej violončelovej súťaže Maďarského rozhlasu a držiteľom hlavného ocenenia z Piatigorského violončelového festivalu v Los Angeles. Ako sólista vystupoval v Európe, USA, Izraeli a Japonsku. Pre vydavateľstvo Hungaroton Classic nahrál svetovú premiéru 24 Capriccií Nicolu Paganiniho v transkripcii pre violončelo. Pedagogicky pôsobí na Akadémii Franza Liszta v Budapešti.

Eugen Prochác (violončelo, SK) – študoval na Konzervatóriu v Bratislave a na VŠMU v Bratislave. Je víťazom viacerých interpretačných súťaží a držiteľom ocenení (Cena hudobnej kritiky). Ako sólista vystupoval s poprednými orchestrami v Európe, Ázii i Južnej Amerike. Pedagogicky pôsobil na Academia Nacional Superior de Orquesta v Lisabone a Escola Profissional in Paredes, bol sólistom Orquesta do Norte. V súčasnosti vyučuje na VŠMU v Bratislave, vedie majstrovské kurzy v zahraničí. Pravidelne nahráva pre domáce i zahraničné nahrávacie spoločnosti (SHF, OPUS, Slovart, HOMER, Numérica, Gallo ai). Eugen Prochác je tiež organizátorom Festivalu peknej hudby v Banskej Štiavnici. Okrem hre na violončelo sa venuje aj dirigovaniu.

Ján Slávik (violončelo, SK) – jeden z popredných reprezentantov slovenskej violončelovej školy, zakladajúci člen známeho Moyzesovho kvarteta s ktorým koncertoval po celom svete. Študoval na Konzervatóriu v Bratislave, VŠMU a komornú hru na Hochschule für Musik und darstellende Kunst vo Viedni. Je nielen vyhľadávaným komorným hráčom, ale často koncertuje aj ako sólista s orchestrami. Na CD nahral napr. Beethovenove a Bachove skladby pre violončelo, ale aj tvorbu súčasných autorov (oi. L.Kupkovič, I. Zeljenka). Pôsobí pedagogicky na VŠMU v Bratislave. Ján Slávik je organizátorom festivalov komornej hudby Hudba Trnava a Hudba Modre. Pedagogicky pôsobí na VŠMU v Bratislave.

Ladislav Szathmáry (violončelo, SK – FR) – študoval na Konzervatóriu v Bratislave, neskôr ako štipendista francúzskej vlády u Marc – Didiera Thiraulta a Jean – Marie Gamarda. Bol členom Gustav Mahler Jugend Orchestra (dir. Claudio Abbado) a počas štúdia sa zúčastnil na majstrovských kurzoch osobností ako Miklós Perényi alebo členov Alban Berg Quartet. L. Szathmáry je v súčasnosti koncertným majstrom a vedúcim skupiny violončiel v orchestroch Amadeus a Orchestre National d'EDF. Je tiež členom sláčikového kvarteta Cantabile a spoluzakladateľom tria Dos Soles, ktoré hrá originálnu fúziu jazzu a tradičnej hudby. Nahrал viacero CD (napr. pre spoločnosť Harmonia Mundi – Radio France). Pedagogicky pôsobí ako profesor hry na violončelo na Konzervatóriu v Compiègne. Ako sólista a člen viacerých komorných zoskupení koncertuje v Európe i zámorí.

Ivan Šiller (klavír, SK) - študoval na VŠMU v Bratislave a na Royal Conservatoire Gent. Okrem medzinárodnej koncertnej činnosti je tiež iniciátorom hudobných a edukačných projektov pre mladých ľudí. Získal ocenenia na viacerých domácich a zahraničných súťažiach (o. i. EMCY v Hamburgu). V roku 2004 získal štipendium na Medzinárodnom letnom seminári pre novú hudbu v nemeckom Darmstade V r. 2002 založil festival komornej hudby v Gente. Je tiež organizátorom festivalu súčasnej hudby SPACE.

Miki Škuta (klavír, SK) – študoval na VŠMU v Bratislave a v Paríži v triede C. Helffera. Je laureátom viacerých domácich i zahraničných súťaží. Svoj všestranný talent využíva v oblasti vážnej hudby, v jaze i v populárnej hudbe. Spolupracoval s osobnosťami ako Benjamin Schmid, Didier Lockwood, Christian Muthspiel, Wolfgang Muthspiel, Jiří Stivín, Claudio Bohórquez, Juraj Bartoš ai. Vystupoval ako sólista a člen rôznych súborov doma i v zahraničí, koncertoval s najvýznamnejšími domácimi orchestrami, ale napríklad aj s Bruckner Orchester Linz. Jeho posledné nahrávky Bachových kompozícií pre klávesové nástroje (Hevhetia) získali najvyššie ocenenie v prestížnom britskom BBC Music Magazine.

Nora Škuta (klavír, SK) – zakladajúca členka súborov VENI ensemble a Opera aperta patrí v súčasnosti medzi najvýznamnejších medzinárodne aktívnych slovenských klaviristov. Študovala na VŠMU v Bratislave (u D. Varínskej), kde pokračovala v postgraduálnom štúdiu so zameraním na hudbu 20. storočia. Je vyhľadávanou komornou i sólovou hráčkou a zanietenu interpretkou a propagátorkou súčasnej tvorby. Podieľala sa na CD Vladimíra Godára, Petra Zagara, Jozefa Sixtu a Jevgenija Iršaia. V uplynulom roku nahrala pre vydavateľstvo Hevhetia Sónáty a interlúdiá amerického skladateľa Johna Cagea, ktoré ocenil britský BBC Music Magazine.

Simon Tandree (viola, USA) – študoval hru na viole na Guildhall School of Music and Drama v Londýne, v súčasnosti je poslucháčom Musikhochschule des Saarlandes. Ako člen Arcus String Quartet koncertoval v Nemecku, Anglicku a Turecku.

Súbor **Corni di Bratislava** vznikol v roku 1976 z iniciatívy sólistu Slovenskej filharmónie Jozefa Illéša, ktorý sa stal aj jeho umeleckým vedúcim. Výrazným impulzom vo vývoji súboru bolo uvedenie skladby Roberta Schumanna *Konzertstück pre 4 lesné rohy* so Slovenskou filharmóniou. Corni di Bratislava absolvovali početné koncerty doma i v zahraničí a realizovali nahrávky pre Slovenský rozhlas. Kvalita telesa inšpirovala slovenského skladateľa Bohumila Trnečku k napísaniu *Koncertu pre 4 lesné rohy a orchester*. Súbor Corni di Bratislava uvádza s veľkým ohlasom obecenstva na svojich koncertoch skladbu *Serenata da caccia* od Ludovíta Rajtera.

Súbor **VENI ensemble** vznikol v roku 1987 z iniciatívy nadšencov z radov skladateľov a interpretov, ktorí v tom čase prevažne študovali na Vysokej škole múzických umení v Bratislave a spájala ich túžba po hľadaní a slobodnom vyjadrovaní vlastných názorov a postojov prostredníctvom hudby. Základom otvoreného zoskupenia hudobníkov je niekoľko stálych členov, ktorí si na spoluprácu prizývajú podľa potreby ďalších (takto sa za 19 rokov existencie v súbore vystriedalo úctyhodné množstvo hudobníkov). Ťažisko aktivít VENI predstavujú najmä koncerty na domácich a zahraničných festivaloch súčasnej hudby, ale súbor tiež nahráva pre domáce a zahraničné médiá. V súčasnosti sa pripravuje na vydanie CD BRATISLAVA s kompozíciami, ktoré vznikli na základe objednávok súboru (Richard Ayres, Tomáš Boroš, Allison Cameron, Daniel Matej, Christian Wolff). Kmeňový repertoár VENI ensemble tvoria predovšetkým pôvodné diela skladateľov zoskupených okolo súboru, diela názorovo spriaznených autorov zo zahraničia a diela osobností hudby 20. storočia, ktorých tvorba bola impulzom k zrodu a formovaniu hudobných poetík uvedených skladateľov.

Robert Cohen (cello, GB) – a british cellist, is currently one of the most important cellists in the world. At 12, he made his debut at the Royal Festival Hall in London. His unusual talent was guided by teachers like William Pleeth, Jacqueline du Pré, Andréé Navarra and Mstislav Rostropovič. Cohen's debut recording of Elgar's cello concert, which he carried out at 19, received several awards for selling over a quarter of a million records in Great Britain alone. He recorded awarded albums (from Bach's Suites for solo cello, through famous cello concerts, to Morton Feldman's cello concert), with the following companies: EMI, Deutsche Gramofon, Decca and Collins. Cohen's concert of British composer Sally Beamish's composition, subtitled "The River" was written specially for him, and the Academy St. Martin in the Fields received a very enthusiastic approval. Cohen gave concerts all around the world with eminent orchestras, conducted by such giants as Claudio Abbado, Marin Jansons, Neville Marriner, Kurt Masur, Ricardo Buti, Simon Rattle and others. He currently teaches at the Royal Academy of Music in London.

Andrej Gál (cello, SK) – is a graduate of the Conservatoire and the Performing Arts College (VSMU) in Bratislava. He participated in several international master courses and contests (among others with R. Wallfisch). Several times since 1999, he was the first cellist of the Internationale Orchesterakademie in Germany, and also played first cello in the festival orchestra at the Summer Arts festival in Idyllwild, California. Since 2001, he has been member of the Bohdan Warchal Slovak Chamber Orchestra and the Zwiebel Quartet.

Igor Karško (violin, SK-CH) – a native of Prešov, he graduated from the Academy of Musical Arts (AMU) in Prague and the Menuhin Academy in Gstaad. He currently is the first concertmaster of the Lucerne Symphony Orchestra. Igor Karško is a member of The Serenade String Trio chamber ensemble. He toured the USA as concertmaster of the La Scintilla Baroque orchestra, with Cecilia Bartoli as soloist. Karško has performed recitals, solo and chamber concerts all over Europe.

Jana Karšková (violin, SK-CH) – a native of Košice, she studied at the Conservatoire in Košice (Karol Petrůzci), the Academy of Musical Arts (AMU) in Prague (prof. Jiří Tomášek), and at the Menuhin Academy in Gstaad. She holds several awards from national concert competitions. Karšková is currently a member of the Zürich Chamber Orchestra, with which she has given concerts all over Europe, North America and China. She also performs solo as a chamber artist.

Vladan Kočí (cello, CZ) – a graduate of the Acedemy of Musical Arts (AMU) in Prague (prof. M. Sádlo). For a short time after his studies, Kočí worked as a soloist in the Prague Chamber Opera. Because of disloyal views against the communist regime, he was fired and shortly after imprisoned. After 1989, he performed as a soloist and member of various orchestras and chamber ensembles (like Den Danske Klavertrio, Virtuosi di Praga, České Noneto, Doležalovo kvarteto) in Slovakia and abroad. Currently, Kočí is a member of the Art Trio Bohemia and Prague Cello Family ensembles. As a teacher, he works at the Gymnázium Jana Nerudy and the Prague Conservatoire. He recorded several albums for Czech and foreign companies (such as Harmonia mundi, Claves, Music masters, Supraphon, Český rozhlas (Czech Radio) and Česká televize (Czech TV), Radio France). He performs as a soloist and chamber musician in Europe as well as various countries overseas.

Andrea Mudroňová (piano, SK) – a student of the Conservatoire in Žilina, the Performing Arts College (VŠMU) in Bratislava, as well as the Royal Conservatory in Gent (specialising in contemporary music). Mudroňová attended master courses with prominent pianists (E. Indjic, L. Berman, A. Ljubimov, J. Michiels). She won the 2nd prize at the K. Penderecky International Contest in Krakow, in the duet category. She regularly plays at domestic and foreign festivals: Ostrava New Music Days, New Slovak Music, Orpheus, Autumn Festival of Art in Banská Bystrica, and others. Mudroňová plays as a soloist as well as a chamber musician.

Jozef Lupták (cello, SK) – a graduate of the Performing Arts College (VŠMU) in Bratislava and the Royal Academy of Music in London. He is one of the most significant people on the Slovak musical scene. In 2005, Lupták performed recitals in London and at the Prague Spring festival. He recorded several CDs (among others the complete Bach Suites for Solo Cello, Cello, an original project combining visual arts and contemporary music inspired by J.S. Bach, and première recordings of V. Godár's works) and has premièred numerous works by contemporary composers. He is co-founder of the Opera Aperta ensemble and initiator and artistic director of the Convergences festival. A live recording of his recital in London came out on CD this year. Lupták regularly performs at major podiums both in Europe and overseas.

Tomás Mérei (cello, HU) – studied in Hungary with Csaba Onczay, Sándor Devich and Ferenc Rados. He also studied in the USA at Indiana University and with a scholarship from the Fulbright Foundation, at Yale University and Juilliard School in New York (with Aldo Parisot). Mérei is the youngest winner of the prestigious Popper Cello Competition, the Hungarian Radio's International Cello Competition and holder of the main award from the Piatigorsky Cello Festival in Los Angeles. He performed as a soloist in Europe, USA, Israel and Japan. For the Hungaroton Classic publisher, Mérei recorded a world première of Nicolo Paganini's 24 Capriccios, transcribed for cello. He currently teaches at the Franz Liszt Academy in Budapest.

Eugen Prochác (cello, SK) – a student of the Conservatoire and the Performing Arts College in Bratislava. He is the winner of several performance competitions and holder of numerous awards (Award of the musical critique). As a soloist, Prochác performed with eminent orchestras in Europe, Asia and South America. He worked as a teacher at the Academia Nacional Superior de Orquesta in Lisbon and the Escola Profissional in Paredes. He was also a soloist of the Orquestra do Norte. Prochác currently teaches at the Performing Arts College (VŠMU) in Bratislava and leads several international master courses. He regularly records for various Slovak and foreign recording companies (SHF, OPUS, Slovart, HOMER, Numérica, Gallo and others). Prochác is also the organizer of the Festival of Nice Music in Banská Štiavnica. Besides playing the cello, he also conducts.

Ján Slávik (cello, SK) – one of the leading representatives of the Slovak cello school. He has played all over the world with the Moyzes Quartet, being its founding member. Slávik studied at the Conservatoire and the Performing Arts College (VŠMU) and studied chamber play at Hochschule für Musik und darstellende Kunst in Vienna. Slávik is a sought-after chamber musician, but often performs as a soloist with orchestras as well. His recordings include the Sonatas by Beethoven and Suites by Bach, but also the works of contemporary composers (such as Kupkovič and Zeljenka). Slávik is the organizer of chamber music festivals Music to Trnava and Music to Modra. He also teaches at the Performing Arts College (VŠMU) in Bratislava.

Ladislav Szathmáry (cello, SK – FR) – studied at the Conservatoire in Bratislava, and later, thanks to a scholarship from the French government, with Marc-Didier Thirault and Jean-Marie Gamard. He was a member of the Gustav Mahler Jugend Orchestra (conducted by Claudio Abbado). During his studies, he participated in master courses with people like Miklós Perényi or members of the Alban Berg Quartet. L. Szathmáry is currently the concertmaster and head of the cello section in the Amadeus and Orchestre National d'EDF orchestras. He is also a member of the string quartet Cantabile and co-founder of the trio Dos Soles, which plays an original fusion of jazz and traditional music. Szathmáry recorded numerous CD's (for example with the company Harmonia Mundi – Radio France). He teaches cello at the Conservatoire in Compiègne. As a soloist and member of various chamber ensembles, he performs in Europe and overseas.

Ivan Šiller (piano, SK) – a student of the Performing Arts College (VŠMU) in Bratislava and the Royal Conservatoire in Gent, Belgium. Apart from international concert activities, he is the initiator of musical and educational projects for young people. He has received awards at several domestic and international contests (among others, EMCY in Hamburg). In 2004 Šiller was granted a scholarship for the International Summer Seminar for New Music in Darmstadt, Germany. In 2002 he founded a chamber music festival in Gent and is also the organizer of the SPACE festival focused on contemporary music.

Miki Škuta (piano, SK) – studied at the Performing Arts College (VŠMU) in Bratislava and in Paris in C. Helffer's class. He is a laureate of several domestic and international contests. Škuta uses his unusual talent in several musical genre's including classical music, jazz and popular music. Škuta worked with people like Benjamin Schmid, Didier Lockwood, Christian Muthspiel, Wolfgang Muthspiel, Jiří Stivín, Claudio Bohórquez, Juraj Bartoš and others. He has performed as a soloist and a member of various ensembles here and abroad. He has given concerts with the most significant domestic orchestras, but also the Bruckner Orchestra in Linz. Škuta's most recent recordings of Bach's compositions for keyboard instruments (Hevhetia) received the highest appraisal in the prestigious British BBC Music Magazine.

Nora Škuta (piano, SK) – a founding member of the VENI Ensemble and Opera Aperta, one of the most renowned, internationally active, contemporary Slovak pianists. She studied at the Performing Arts College (VŠMU) in Bratislava (with D. Varínska), where she continued in her postgraduate studies, specializing in music of the twentieth century. Škutová is a sought-after chamber and solo musician and devoted performer of contemporary music. She participated in recordings of CDs with music by Vladimír Godár, Peter Zagar, Jozef Sixta and Evgeniy Irshai. Last year she recorded Sonatas and Interludes by American composer John Cage for the Hevhetia Records, a recording which was appraised by the BBC Music Magazine.

Simon Tandree (viola, USA) – born in the USA, studied violin at the Guildhall Scholl of Music and Drama in London and currently studies at the Musikhochschule des Saarlandes (Germany). As member of the Arcus String Quartet he has given concerts in Germany, England and Turkey.

Ensemble of French horns **Corni di Bratislava** was formed in the year 1976 on the initiative of Jozef Illéš, who is the solo horn player in the Slovak Philharmony Orchestra. Jozef Illéš is also the artistic director of the ensemble. Important artistic breakpoint for the Corni was the performance of Robert Schuman's Konzertstück for four French horns with Slovak Philharmony. Exceptional music qualities of the ensemble inspired Slovak composer Bohumil Trneček to write the Concerto for four French horns and orchestra. Corni di Bratislava gave performances home and abroad and also made recordings for Slovak Radio. Ensemble is frequently and with great success playing Serenata da caccia composed by Ludovít Rajter.

VENI ensemble was formed in the year 1987 on the initiative of several enthusiastic composers and musicians, most of them at that time studying at the Performing Arts College in Bratislava. They were joined together by the desire to search for and freely express their views and opinions, through their own musical expression. VENI ensemble is an open association of musicians. The core of the ensemble consists of several permanent members, who invite others when they find it appropriate (in the 19 years of the group's existence, a respectable number of musicians have taken turns playing in it). The ensemble mostly participates at domestic and international festival of contemporary music. The ensemble also sporadically records with domestic and international companies. In 1990, VENI ensemble recorded a record for Globus International Praha, and in 1992, through the publishing cooperation of the Slovak Musical Fund, the Slovak Radio and Pavian Records, VENI ensemble's first CD was created. The PRO SLOVAKIA fund also supported this recording. In 1995, VENI ensemble recorded another CD, with Daniel Matej's music, called BETWEEN, for the recording company MUSICA Vienna. In 2005, a recording of Christian Wolff's composite on BRATISLAVA appeared on the Canadian label Musicworks. Another CD with the name BRATISLAVA is currently being prepared, containing compositions created by order. The core of VENI ensemble's repertoire consists of the original works of composers around the ensemble, compositions of young composers from abroad, sharing the ensembles views and opinions, and compositions of those 20th century musicians, whose work encouraged the musical and poetic development of the above mentioned composers.

UMELECKÝ RIADITEĽ | ARTISTIC DIRECTOR

Jozef Lupták

ORGANIZAČNÝ ASISTENT | PERSONAL ASSISTENT

Slávka Lukáčová | Alexandra Rošková

ZOSTAVOVATEĽ BULLETINU | BULLETIN EDITOR

Andrej Šuba | Adrian Rajter

PREKLADY | TRANSLATION

František Bútora

JAZYKOVÁ ÚPRAVA | TEXT EDITING

Dorota Vasilíšinová | Lubomír Lábaj

DIZAJN PLAGÁTOV, PROGRAMOVÉHO BULLETINU

A POZVÁNOK | DESIGN OF POSTERS, PROGRAM

BULLETINS AND INVITATION CARDS

Zuzana Čičelová | Daniel Domig (AUT)

FOTOGRAFIE | PHOTO

Daniela Rusnoková

foto na str. 2 | Martin Moro

foto Požož Sentimentál | Pavel Kastl

ŠPECIÁLNE POĎAKOVANIE | SPECIAL THANKS TO

Štefan Bibeň | Steve Ferguson | Štefan Hríb | Michal Kaščák

Juraj Kušnierik | Ján Orlovský | Boris Švehlák | Ján Juráš

Andrej Ďurkavský – primátor mesta Bratislavy

Lea Hurbanová a tím Design Factory | Andrej Šuba

Adrian Rajter | Fero Bútora

INFORMÁCIE | INFORMATION

www.konvergencie.sk | jluptak_cello@isternet.sk

MEDIÁLNI PARTNERI

DENNÍK
SME

.**týždeň**

ONLINE
SME

Zoznam.sk
Tvoja lepšia stránka

S I T A
SLOVENSKÁ TLAČOVÁ AGENTÚRA
SLOVAK NEWS AGENCY

kultúra
WWW.KULTURA.SK

Rádio **D E V Í N** | Slovenský
Rozhlas 2

Bratislavské
Noviny

Hudobný
život

DESIGN FACTORY | BOTTOVA 2 | BRATISLAVA

autom | z KOŠICKEJ do prava na Chalupkovu a prvá do ľava Bottova, až na koniec

z KARADŽIČOVEJ do ľava na Továrenskú (k TB), do prava k „CENTRUM BOTTOVA“, do prava až na koniec

z LANDEREROVEJ do prava na Čulenovu (k TB) do prava na Továrenskú, do prava k „CENTRUM BOTTOVA“, do prava až na koniec

MHD | autobusy 50, 70, 68 | trolejbusy 202, 205, 208

